

Slovenija

"Materin
jezik je najdražja
dota, ki smo jo do-
bili od svojih star-
šev. Skrbno smo
ga dolžni ohrā-
niti,

olepšati in
svojim mlajšim
zapustiti. Človeški
jezik je talent, ki nam
ga je izročil Gospod
nebes in zemlje, da
bi z njim kupčevali
in napravili veliko
dobička . . ."

1800 –
1862.

ANTON
MARTIN
SLOMŠEK

THOUGHTS
LETO – YEAR 39

SEPTEMBER

1990

misli

Naslovna slika: Otok bleški, kinč
nebeški — je zapel že Prešeren. Slika
Bleda je draga tudi nam po svetu.

+ + +

DOLGOLETNI zvesti naročnik
Jože Košorok iz Sydneya mi je tole
pisal: "V avgustovi številki Misli sem
občutil Vaše doživetje v domovini.
Tudi v avgust-septembrski številki
Rodne grude sem bral v uvodniku
urednika Prešerna med drugim: 'Samo
Srečanje v moji deželi bo opisano
posebej v tej in naslednji številki
Rodne grude. In, če vas morda za-
nima moj osebni vtis, naj napišem
tole: morda mi bo spet kdo očital
hinavščino, vendar sem bil resnično
vesel, ko sem stisnil roko kolegu—
uredniku avstralske slovenske revije,
ne zato, ker naj bi šlo tudi za "spra-
vo" med nama, ampak zato ker vem,
kako lepo mora biti pri srcu člove-
ku, ki pride v domovino med svoje
ljude po več desetletjih. In takih, ki
so letos prišli domov prvič po tem,
ko so jih vojne vihere odnesle
na tuje, je bilo kar precej... Verja-
mem, da je mož misliti iskreno, ka-
kor tudi Vi. Vendar do sprave ne bo
nikoli prišlo, ker jo komunisti ne
želijo..."

Da sem bi jaz tisti "urednik av-
stralske revije", ni bilo ravno težko
uganiti. Tudi urednik Rodne grude
je zlahka uganil, da je po več kot
štirih desetletjih človeku ob vrnitvi
"lepo pri srcu". V čem je pri tem
iskrenost, si pa še nisem na jasnem.
Za "spravo" ni šlo, kot sam pravi.
Tudi najbrž ni pomislil, kdo je kriv,
da mi ni bilo "lepo pri srcu" že ve-
liko let prej. Se pač nisem prodal...
Ob omenjenem stisku rok z uredni-
kom Rodne grude pa samo želim,
da bi SIM odslej delovala in pisala
nepristransko za vse izseljence.

— Urednik in upravnik

misli

(THOUGHTS) — Religious and Cultural Monthly in Slovenian Language. — Informativni
mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji. — Ustanovljen (Established)

leta 1952. — Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia. — Izdajajo slovenski frančiškani v Av-
stralliji. — Urejuje in upravlja (Editor and Manager) FR. BASIL A. VALENTINE, O.F.M., M.B.E., BARAGA HOUSE
19 A'BECKETT ST., KEW, VIC. 3101 — Tel. (03) 853 7787 — Poštni naslov: MISLI, P.O. BOX 197, KEW, VIC.
3101 — Naročnina za leto 1989 (Subscription) \$ 8.—, izven Avstralije (Overseas) \$ 16.—; letalsko s posebnim do-
govorom. — Naročnina se plačuje vnaprej. — Poverjeništvu MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji.
— Rokopisov ne vračamo. — Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema. — Za članke objavljene s podpisom od-
govarja pisec sam. — Stava in priprava strani (Typing and lay out): MISLI, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 —
Tisk (Printing): Distinction Printing, 164 Victoria Street, Brunswick, Victoria 3056. Telephone: (03) 387 8488

KNJIGE! KNJIGE! KNJIGE!

Poština v ceni knjig ni vključena,
če vam jih moramo poslati po pošti.

**UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. DEL (SLOVENIAN LAN-
GUAGE MANUAL, PART I.** je došel iz ZDA in je spet naprodaj.
Žal je drugi del pošel in nove izdaje najbrž ne bo. — Izdal Slovenian
Research Center of America — Cena 12.— dolarjev.

**SLOVENSKO SLOVSTVO — BERILO (SLOVENIAN LITERARY
READER)** — A. L. Ceferin (ed.) — Cena 11.— dolarjev.

SLOVENSKE NARODNE PESMI — SLOVENIAN FOLK SONGS —
A. L. Ceferin (ed.) — Cena knjizice z audio - kaseto vred 6.— dolarjev.

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR
v eni knjigi, žepna izdaja. — Komac - Škrj. — Cena 12.— dolarjev.

OBRISI DRUŽBENE PREOSNOVE — Knjiga esejev Dr. Marka Krem-
zarja (Argentina) o preosnovi družbe. — Cena 10.— dolarjev.

LJUDJE POD BIČEM — Trilogija izpod peresa Karla Mauserja iz živ-
ljenja v Sloveniji med revolucijo in takoj po njej. Zares vredna branja. —
Cena vsem trem delom skupaj 12.— dolarjev.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. del. — Obsežno delo dr. J. Kolariča,
podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh zajetnih knjig skupaj je
40.— dolarjev. (Posamezne knjige: 7.—, 9.— in zadnja 28.— dolarjev.)

STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, I. del. — Od-
lična študija razvoja dogodkov 1941 — 1945 v Sloveniji. Spisal Stane
Kos, izdala Samozaložba v Rimu. Cena 13.— dolarjev.

POLITIKA IN DUHOVNIK — Zanimivo domače pisana avtobiogra-
fija pokojnega izseljenskega duhovnika v Angliji Msgr. Ignacija Kunstlja.
Cena 2.— dolarja.

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO — Izjave prič o tehar-
skih dogodkih v letu 1945 po končani revoluciji. — Cena 2.— dolarja.

V ROGU LEŽIMO POBITI — Opisuje Tomač Kovač, priča pokola
tisočev po končani revoluciji leta 1945. — Cena 2.— dolarja.

PISMA MRTVEMU BRATU (cena 12.— dol.), topli spomini na brata;
PRED VRATI PEKLA (cena 8.— dol.), o zaporih po vojni — F. Sodja CM

VOJNA IN REVOLUCIJA — Roman Franka Blkviča na 708 straneh
je izšel v Argentini — Cena broširani knjigi je 15.— dolarjev.

ČASOMER ŽIVLJENJA — Avtobiografska razmisljanja je zapisal
Lev Detela, Avstrija. Knjiga je izšla v Argentini — Cena 13.— dolarjev.

CERRO SHAIHUEQUE — Pisatelj je naš argentinski planinec Vojko
Arko in to ni njegova prva knjiga o gorah. — Cena 10.— dolarjev.

božje

misli

in

človeške

Leto

39

Št.

9

SEPTEMBER 1990

Še o spravi – Izvleček iz objave Slovenske škofovske konference

– stran 193

Stalna je ljubezen naša – pesem

Dr. Janez E. Krek – stran 194

Naši problemi – Duh. življenje

– Jure Vombergar – stran 195

Ob slovesu – Novomašnik

Štefan Krampač – stran 198

Zgradba in smisel SSK

– P. Niko – stran 199

Kraljeva freska – v Avstraliji

– Mirko Cuderman – stran 200

Kruh – Iz "Preproste stvari"

– Emilijan Cevc – stran 201

Magnetni mehurčki – pesem

– Draga Gelt – stran 203

Središče sv. Rafaela, Sydney

– P. Valerijan – stran 204

Izpod Triglava – stran 206

Slomšek nam govori ...

– misli o petju – stran 208

Središče svetih Cirila in Metoda

v Melbourneu

– P. Bazilij – stran 210

Premakljivi svečnik – roman

– Lojze Kozar – stran 212

Naše nabirke – stran 212

Uradni odgovor ministrstva

– dr. Janez Dular – stran 213

Draga 1990 – v srebru – za 3zzz

Peter Cvelbar – stran 215

"...vsega spoštovanja vreden podvig..." – o begunskih šolskih knjigah A. Puhar – stran 217

Z vseh vetrov – stran 218

Kotiček mladih – stran 220

Križem avstralske Slovenije

– stran 221

Resnica je kisla kot cviček – pa

se le nasmejemo ... – stran 224

Še o spravi

O tako potrebni narodni spravi bo še dosti govora in pisanja, saj ni le enkratno dejanje, ampak mora nekako prekasiti vse slovensko življenje, da bo res nekaj trajnega in učinkovitega. Zato ponatiskujemo po Naši luči v izvlečku, kaj je objavila o narodni spravi Slovenska pokrajinska škofovska konferenca še pred izpolnitvijo tretje točke. Ta je bila uresničena v Kočevskem Rogu 8. julija letos in bo na Teharjih 14. oktobra. Prav je, da večkrat mislimo na to, kaj moramo s svoje strani doprinesi k čim popolnejši narodni spravi, brez katere po besedah slovenskih škofov za naš narod "ni prihodnosti".

1. **NARODNA SPRAVA** je pomemben korak in dragocen prispevek k razreševanju življenjskega vprašanja in prihodnosti slovenskega naroda.

2. Pomiritve ni mogoče ukazati ali izsiliti. Pot k njej je edinele sprava, brez katere ne more biti trajne in resnične pomiritve.

3. Pri spravi je treba najprej upoštevati spravo z mrtvimi in nato spravo z živimi. Sprava z mrtvimi pomeni spoštljivo priznanje dostojnega spomina vseh mrtvih, ne glede na to, kako in zaradi katerega prepričanja so izgubili življenje. Zunanje znamenje sprave z mrtvimi naj bo za verne vsaj simboličen krščanski pogreb in maša zadušnica, za vse pa, kjer koli so našli svoj grob, javna spominska slovesnost, ki mora biti javno kulturno dejanje vsega slovenskega naroda.

4. Sprava med živimi je izredno zahtevna in težka naloga. Potrebne so zanj osebna plemenitost, velikodušnost, spoštovanje do sočloveka, pripravljenost za priznanje svoje krivde in za odpuščanje brez želje po maščevanju in povračilu. Ta sprava mora zajeti vse Slovence po svetu.

5. Za spravo med živimi je treba izpolniti naslednje pogoje:

a) Ugotoviti polno in celostno zgodovinsko resnico o vseh dogodkih od začetka zadnje vojne do danes. Edino resnica nas more osvoboditi. Nerazčiščene preteklosti ni mogoče kratkomalo pozabiti ali izbrisati.

b) Presojati in razlagati dejstva in dogodke v okviru tedanjega časa in tedanjih razmer. Cerkev se ne boji resnice, tudi takrat ne, kadar jo resnica obremenjuje. Odkrito priznava svoj delež krivde, a hkrati pričakuje, da bodo tudi vsi drugi pošteno in odkrito priznali svojo krivdo. Priznanje krivde ne more obstajati le pri besedah, temveč se mora pokazati tudi v poravnavi krivic in škode, vrnitvi časti in dobrega imena ter krivično odvzete lastnine, kolikor je to sploh mogoče.

... NARODNA SPRAVA je temeljni p o g o j za novo narodno življenje, ki ga prav sedaj začnemo. Narodna sprava ni pomiritev. Sprava pomeni priznanje dobrega namena tudi svojemu dotedanjemu nasprotniku. Brez moralnih sestavin sprave ni. Kljub temu pa bo morala prav ta skupščina v čim krajšem času sprejeti potrebne pravne ukrepe, da se odpravijo vse krivice in podrejo plotovi, ki med nami še ostajajo.

(Iz nastopnega govora predsednika skupščine RSlovenije Dr. Bučarja)

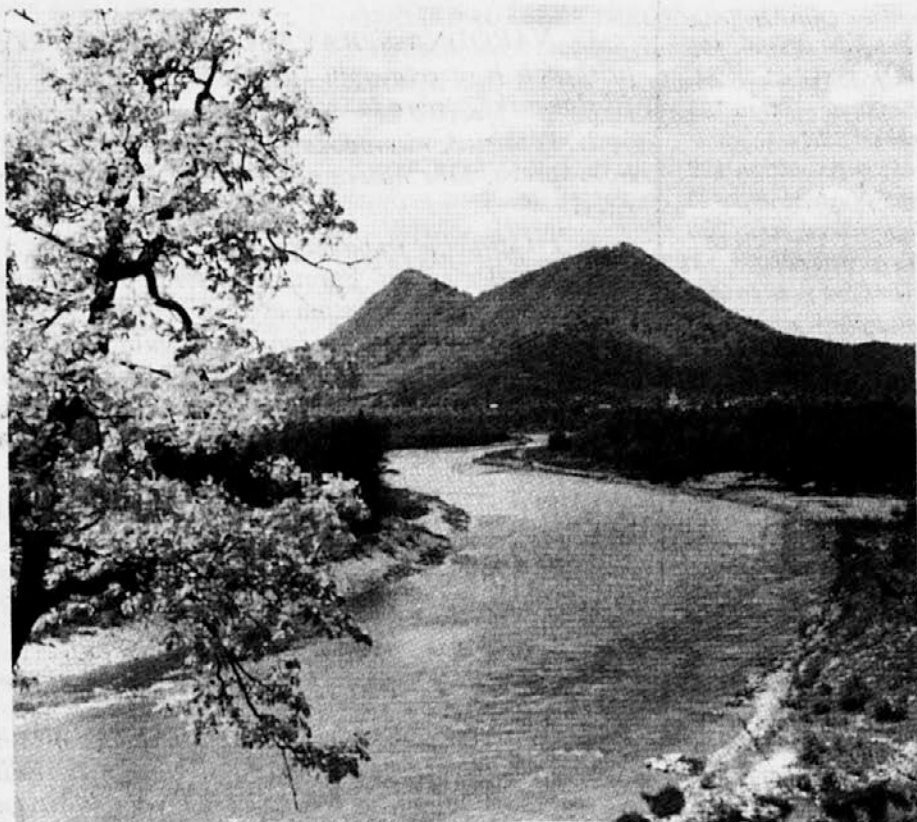
c) Trezno in nepristransko presoditi dobre in slabe posledice odločitev in dogodkov med vojno in po vojni z današnjega stališča. Mlajši rod ima pravico vedeti, iz katerih korenin so zrasi in dozoreli današnji sadovi.

c) Biti izredno previden v sodbi ali celo obsodbi oseb v njihovi osebni nravni odgovornosti, krivdi ali nedolžnosti.

6. Sprava med živimi je brezpogojna človeška nujnost, brez nje ni prihodnosti. Za slovenski narod je sprava tudi življenjska potreba, če sploh hočemo preživeti.

7. Sprava je temeljna npravna dolžnost, ki obvezuje vse ljudi, kristjane pa na podlagi evangelija še na poseben način.

8. Slovenija naj ostane domovina tudi vseh rojakov po svetu in naj ima zanje vedno odprta vrata!

Mimo
Šmarne gore
priteče
reka Sava

STALNA JE LJUBEZEN NAŠA, kot so naše gore stalne,
iskra kot so naši vrelci in kot reke srebrovalne.

Ko pa kdaj bi tvoje skale, stari Triglav, se razdrle,
pa bi naše čete vstale — tebe, Triglav, bi podprle.

Ko pa kdaj bi tvoji vrelci, bistra Sava, usahnili,
pa bi srčno kri ti v strugo naškropili, natočili ...

/JANEZ E. KREK/

Naši problemi

JURE VOMBERGAR odgovarja s člankom, objavljenem v argentinskem "Duhovnem življenju" in tu v odlomku ponatisnjem, na vprašanja o problemih mladine slovenskih izseljenskih družin. Isti so tudi problemi naše mlade generacije. Dodajamo še njegov drugi članek, ki je nadaljevanje prvega, ga dopolnjuje in razširi od mladih na vso našo narodno skupnost. Kar priznajmo, da je odpor do najbližjih pojav, ki ni redek med nami.

KAKO bo s sklepanjem zakonov naših fantov in deklet v bližnji prihodnosti, je zanje osebno, za naše družine in za našo skupnost pa gotovo eden najbolj perečih problemov. Od tega odvisi njihova osebna življenjska sreča in tudi usoda naših družin ter skupnosti. Radi bi, da bi čim več naših mladih našlo za skupno življenjsko pot slovenskega druga in tako lahko ustanavljali nove slovenske družine. Zato bi človek želel, da bi se vsak fant in vsako dekle najprej razgledali med slovenskimi mladimi in se šele potem, če res uvidijo, da ni med njimi mogoče dobiti partnerja, odločali za narodno mešan zakon.

Zakaj bi vi priporočali slovenskega zakonskega druga?

Komur je slovensko vrednota, bo najprej poiskal življenjskega druga med Slovenci, predvsem v naši skupnosti. Tako se bo slovenstvo ohranilo še v naslednje rodove, pa tudi poslanstvo naše emigracije. Seveda je narodnost zakoncev le prvi pogoj slovenske družine. Drugi, nič manj važen, pa je, da se v njej slovenstvo goji in se zanj prizadeva.

V naši skupnosti se bolj poznamo med seboj. Vzgojeni smo v istih življenjskih vrednotah, manj nevarnosti je, da "kupimo mačka v žaklju".

Vsak narod ima svoje posebnosti, "drugačnosti". Ne drži, da so eni boljši, drugi slabši, a drugačni smo v marsičem. Imamo drugačno vzgojo od rojstva naprej, slovenstvo nas oblikuje na svojski način, drugačen je naš narodni značaj z dobrimi in slabimi lastnostmi, imamo drugačne interese. In velikokrat so (navidezne) malenkosti, ki povzročajo konflikte med zakonci različnih narodnosti.

Za zakon kot tak morda ni, vsaj skraja, takega po-

mena, da se poročita človeka istega etničnega izvora, kadar imata isti etični odnos do spolnosti in zakona ali vsaj spoštovanje in razumevanje do partnerjevega. Vendar različnosti, ki sem jih prej omenil, bodo posebno z leti vzrok prenekaterega skritega ali vidnega trpljenja. V takih zakonih je naravna osnova za harmonijo manjša. Čim širša je naravna osnova zakonskega življenja, lažje in bolj harmonično lahko poteka.

Poseben problem pa je, če (tudi) sta oba katoličana, pa eden od njih vzame katoliško spolno moralo zares, drugi pa ne. Katoliška Cerkev, ki ji "nič človeškega ni tuje", iz razodetja in cerkvenega učiteljstva tisočletne prakse uči, kaj je prav in kaj ne, tudi na področju spolnosti. Katoličan (še bolj pa navadno nekatoličan, brez prave verske podlage), ki v to ni prepričan in meni, da je Cerkev staromodna in zastarela v tem pogledu in da nima pravice vmešavati se v zasebno življenje, pač pride v konflikt s katoliškim partnerjem, ki cerkveno učenje ceni in skuša živeti po njem.

V tukajšnjem okolju (pa tudi naš avstralski ni na boljšem), kjer je navadno verska vzgoja zelo površna in katoliška spolna morala bolj deklarativna, se velikokrat zgodi, da partner predlaga takojšnja (predzakonska) spolna razmerja in se celo norčuje iz tistega, ki vztraja pri poštenem razmerju. To je velika usnjava, ki se največkrat konča z zmago skušnjavca. Fant, ki se je pustil vplesti v spolno razmerje z dekletom, ter iz napačno pojmovane odgovornosti in poštenosti formalizira razmerje in se poroči, čeprav sumi, da zakon ne bo uspel, dela sebi in dekletu dvojno škodo. Dekle, ki se je pustila zapeljati iz strahu, da jo bo fant zapustil, nadaljuje z razmerjem, čeprav ve, da ni prav, si tudi ne pripravlja srečnega zakona.

Taka razmerja, za katera je eden ali sta oba prepričana, da so grešna, pač niso dober uvod v zakon, ki naj bi bil za vse življenje. In res se velikokrat slabo konča. Kajti če je obstajal konflikt med moralama obeh partnerjev že pred zakonom, se bo v zakonu še stopnjeval. Vsakršne razlike, tako moralne kot kulturne, se potencirajo pri očitanih in ob zavesti grešnosti.

DOSTIKRAT fant zgubi pogum ob negativnem odgovoru dekleta. V primeru, da se med seboj nista globlje spoznala; zakaj ne počaka in skuša spoznavati njo ter se da spoznati? V nasprotnem primeru, da se kolikor toliko poznata, zakaj čez čas ne poizkusi znova? Saj se ljudje spreminjamo. Morda bi po nekem času naletel na pozitiven odgovor. Pred oltarjem je "da" potreben, a prehiter "da" ni vedno znak ljubezni. Če pa nobena od prej omenjenih možnosti ne pride v poštev, zakaj fant posploši posamezen primer, se zapre vase, ali pa vzame Neslovenko?

Nekaj odgovorov ste sami nakazali. Pripomnil bi še to: pošten fant, katerega dekleta odkloni, se bo najprej počutil ranjenega v svojem ponosu, to je naravno; le playboy bo skomignil z rameni in šel iskati drugam novo žrtev.

A vidim en naš poseben problem, ki izhaja iz neke negativne lastnosti slovenskega narodnega značaja in se po krivdi staršev prenaša v nove rodove, pa se ga malokdaj zavedamo. Zahteva malo daljše obravnave.

Gre za lastnost pripadnikov maloštevilnih narodov, ki kaj lahko zapadejo v kompleks manjvrednosti ali v kompenzacijo (nadomestilo) s poudarjanjem ali zahtevo superiornosti. Izraža se na različne načine:

V slovenski šoli opažamo, kako nekateri starši menijo, da delajo "uslugo" učiteljem, če pošljejo svojega otroka v šolo, "uslugo", za katero bi morali biti šolniki "hvaležni".

Staršem je vsakega denarja škoda za slovensko šolo, istočasno pa pošiljajo otroke v privatno argentinsko šolo, na učenje tujega jezika, glasbenega instrumenta ipd. Kar je slovenskega, mora biti (skoraj) zastoj. Cenimo tuje in omalovažujemo svoje.

Pretirano smo zahtevni in kritični do oseb, ki vodijo naše ustanove, in negativni komentarji se izražajo vpričo otrok in mladine. O vseh vemo povedati osebno zgodovino od otroških let naprej, pa še o starših in starih starših. Preveč se poznamo. Pri svojih vidimo le slabe lastnosti in posplošujemo: vsi Slovenci so taki! (ne rečemo: smo taki!), pri Neslovincih (katerih ne poznamo) pa smo pripravljeni videti le dobre lastnosti ali pa te bolj cenimo. To se potem še dopolni z nadomestilom zahteve superiornosti: ker bi radi videli, da bi bilo vse, kar je slovenskega, popolno, nas slabe lastnosti pri svojih motijo bolj kot pri drugih.

Značilno za naš medsebojni odnos predstavlja vprašanje, ki ne pričakuje odgovora: kaj (kdo) pa misliš, da si? Tako ne sprašuje gospodar gospodarja, ampak hlapec hlapca, to je tisti, ki ne ceni ne sebe ne drugega.

Kaj ima to skupnega z odnosom fant – dekleta v naši skupnosti? Mlad človek, ki je živel v pravkar opisanem okolju in poslušal od otroških let naprej neodgovorne presoje in ocenjevanja Slovencev, je negativno razpoložen tudi do svojih vrstnikov drugega spola. Fant, ki dekleta poprosi za roko, meni, da ji napravi s tem "uslugo", za katero bi morala biti "hvaležna". Če ga dekleta odkloni, je užaljen (kaj pa misli, da je?) in se zakrknje. Isto velja seveda tudi za dekleta.

Užaljenost in razočaranost mnoge vodita v odpor do vsega, kar je slovenskega. Potem ko se poročijo z Neslovencem, ne učijo svojih otrok slovenskega jezika, ne zahajajo več v slovensko družbo. Kasneje jim je večinoma žal, a lažen ponos jim brani, da bi se spet približali.

Na nas starših je, da vzgajamo svoje otroke v pravilni samozavesti, jim damo uvideti in doživeti dobre slovenske lastnosti, katerih ni malo, in ne prenašamo nanje kompleksov, razočaranj in zagrenjenosti.

Mislim, da tale pristop k obravnavi problema delno razloži sicer nerazumljivo duhotomijo (dvojnost) razpoloženja do svojih najbližjih: po eni strani podcenjevanje, po drugi pa zahtevo popolnosti. Če se tega zavedamo, bomo znali spraviti v pravi red in pravo mero svoja čustva in znali svetovati ter usmerjati svoje otroke.

Nakazal sem nekaj razlogov za nerazumevanje med našimi fanti in dekleti, ki izhajajo iz slovenskega narodnega značaja. Obstaja pa še en motiv, ki je bolj splošen. Imenoval bi ga kar **odpor do najbližjih**. Pred njim ni imun noben stan, sloj, spol, starost ali stopnja izobraženosti. Vanj zapadajo ne samo nevzgojene osebe, ampak tudi drugače sicer razumni ljudje, celo duhovne osebe. Ta odpor je kdaj zavesten, največkrat pa nezaveden, neka nerazpoloženost do svojcev, ki ima globoke psihološke korenine.

Največkrat ima taka nerazpoloženost do najbližjih svoj izvor v konfliktu z očetom, s katerim se potem identificira tudi skupnost, kateri pripada. Zgodi se tam, kjer je oče tiran, absolutist, izjemno strog, nepopustljiv in neodpustljiv, pa tudi tam, kjer oče v družbi ali vsaj v očeh otrok ni cenjen, kjer je oče pijanec ali drugače zasvojen, kjer je oče v družini "copata" ali se otrokom zdi premalo izobražen. Kot vidimo, gre za resnične ali namišljene vzroke.

Razlog za odpor do bližnje skupnosti je lahko tudi krivica, ki se je kdaj zgodila s strani vidnega predstavnika civilne družbe ali cerkvene hierarhije prizadeti

osebi, njenemu očetu ali drugemu članu družine. Življenje v revščini, za katero krivijo skupnost, v kateri žive, doživetje hude življenjske preizkušnje, kjer se pričakuje pomoč skupnosti, pa ni odziva ali ga ni dovolj, je tudi možen razlog za zavestno ali podzavestno nerazpoloženje. Krivice se na splošno precenjujejo, velikokrat so umišljene; marsikake človeške nerodnosti so vzete kot zlonamerne.

Čim bliže nam je kdo, čim bolj smo nanj navezani, več pričakujemo od njega in bolj smo razočarani, kadar pričakujemo preveč.

Nerazpoloženje ali odpor do najbližje skupnosti ima različne stopnje in oblike: od skrajnih (sovražstvo, odpad, izdaja, maščevanje) do bolj ali manj "milih": kritiziranje vseh, zoprvanje, sumničenje, podcenjevanje, smešenje, škodoželjnost ali odmik in kuhanje, oziroma "kuhanje mule", to je, izražanje odpora z vztrajnim molkom.

Skušnja odpora do najbližjih je veliko bolj prisotna kot bi mislili in more biti vir duševne neuravnovešenosti ali celo bolezni. Prizadeti se postavljajo v vlogo (nedolžne) žrtve, uživa in se naslaja v tej vlogi, "pestuje" svojo prizadetost in posplošuje svoje razmere na vso skupnost. Povzroča izgubo identitete, osamljenost, "upad srca", mrtvilo, nevtralizira ustvarjalnost, v skupnosti pa je nenehni vir konfliktov in nerazumevanja med ljudmi.

Značilno za človeka, ki doživlja zavestno ali podzavestno tak odpor do najbližjih, da se poteguje za dobrobit in pravice oddaljenih, če mogoče čim bolj oddaljenih. Zato išče potrebna opravičila in razloge, katere skuša predstaviti kot racionalne. A tistemu, ki pozna ozadje problema, vzbujajo le žalost in pomilo-

vanje, prej kot ogorčenost, saj ve, da dotični nekje v globini trpi ali ima celo slabo vest.

Tu gre, na primer, za predstavljanje na videz racionalnih argumentov glede razmerja med Slovenci in Neslovenci v Argentini (ali kjerkoli), za število otrok v družini, ali za pomoč afriškim črncem, za pravice ljudi v Srednji Ameriki ali na Kosovem, da naštejemo le nekaj primerov iz zadnjega časa, samo da se izognemo bližnji in aktualni realnosti, ki bi nas morala bolj prizadeti.

Možno in nujno je preseči odpor do najbližjih z vzpostavitev naklonjenega razmerja. Najprej je treba poznati in si pojasniti problematiko, priklicati v zavest skrite nagibe, da prizadeti ve, kaj mu je, kaj se z njim godi. Molitev, duhovne vaje in prejemanje zakramentov kristjanu pomaga, da to zmore. Mnogi pri najboljši volji in trudu tega ne dosežejo. So primeri prav zgledne prizadevnosti in celo herojskega izkazovanja ljubezni do oddaljenih, s katerimi prizadeti sublimirajo svoje nerazpoloženje do najbližjih, med katerimi predstavlja življenje zanje nenehno skrito trpljenje.

Nauk za nas: Vsak Slovenec naj bi imel pred očmi dejstvo, da je Slovencev komaj dva milijona in da je obstoj naroda na kocki. Nekaj narobe je s Slovincem, pa naj živi kjer koli, ki tega ne vidi in iz tega ne izvaja zaključkov glede lastne odgovornosti. Moramo se posvetiti v prvi vrsti svojim problemom in se med seboj podpirati; v sebi buditi in gojiti zavest, da smo odgovorni najprej za svoje najbližje. Gre za konkreten odnos do konkretnih ljudi. V konkretnih človeških odnosih so veselje, sreča, skrb in trpljenje povezani in jih je treba sprejemati v celoti.

Pogled
z Boroka
razgledne
točke
na Fyans
Valley
in jezero
Lonsdale
v gorski
skupini
Grampians,
Victoria

Ob slovesu

TE DNI, ko se pripravljam na vrnitev v Slovenijo in se poslavljam od lepih krajev svoje rojstne dežele ter dobrih ljudi, poskušam urediti vtise in nova spoznanja. Mnogo lepih doživetij bom ohranil s poti po širni Avstraliji in s srečanj z Vami, dragi rojaki.

V te kraje, kjer sem se rodil, bil krščen in sem preživel prva leta svoje mladosti, sem prišel z namenom, da se skupaj z Vami zahvalim Bogu za prejete milosti, predvsem za dar duhovništva. Ponovitev nove maše tukaj med Vami je bila iskrena zahvala Bogu, da me je poklical v življenje in v duhovniško službo.

Zahvaljujem se vsem dobrim ljudem, ki so me spremljali na poti do duhovništva, me bogatili s svojim zgledom, me podpirali, spodbujali in zame molili. Zahvala gre staršem, ki so mi podelili življenje, in patru Baziliju, ki mi je z zakramentom svetega krsta podelil božje življenje. Te dni so se nama obema uresničile želje, da sva se po tolikih letih od dneva, ko sva se prvič srečala na tem kraju kot krstitelj in novokrščenec, sedaj lahko srečala kot krstitelj in novomašnik, kot duhovnika.

Hvala vsem tukajšnjim slovenskim patrom in vsem Vam, dragi rojaki, za povabilo ter pripravo te moje poti in bivanja med Vami. Vsem, ki sem Vas srečaval v raznih krajih Avstralije, se zahvaljujem za vso podporo, za lep in prirčen sprejem, za slovesno pripravljene cerkve in lepo sodelovanje pri bogoslužju. Vaši izrazi gostoljubnosti, dobrohotnosti in spoštovanja mi bodo ostali za vselej v spominu. Posebej moram omeniti in se zahvaliti mojim dragim Prekmurcem, ki so ob mojem obisku vsepovsod sodelovali s ponosom in veselo požrtvovalnostjo.

Kljub temu, da bomo živeli vsak v svojem kraju in zelo oddaljeni, se Vas bom z veseljem spominjal in obljubljam Vam, da nas bo povezovala molitev. Upam, da se bomo še srečali – če ne tukaj, pa gotovo kdaj doma v Sloveniji.

S svojim novomašnim geslom "Ljubite drug drugega" Vam iz srca želim, da bi vedno uresničevali sporočilo tega gesla in tako z božjo pomočjo ostali zvesti veri in domovini.

Kew, Victoria, 4. septembra 1990

Štefan Krampač

Štefan Krampač, novomašnik

Med slovesnostjo ponovitve nove maše pri Sv. Cirilu in Metodu, Melbourne

KOT sem obljubil v avgustu, bi vam rad danes spregovoril o zgradbi in smislu SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA (SSK). Datum in kraj prvega zasedanja SSK so določili na nedavnem srečanju mislečih in kritičnih Slovencev v DRAGI. Kongres bo prihodnje leto konec junija v Ljubljani, če ne bo kake tehtne spremembe. To bo za vse Slovence po svetu in doma zelo velik dogodek, katerega vrednost si danes še težko predstavljamo. Najbolj pomembno je to, da povsod po svetu in seveda tudi doma gledajo ljudje na Kongres kritično in s simpatijo, kajti ideja tega združevanja presega ozkosrčne in omejene poglede na naš narodni obstoj in bivanje.

ZGRADBA SSK. — Za predstavitev le-te mi služi osnutek Statuta SSK:

V okviru Svetovnega slovenskega kongresa (SSK) se Slovenci organizirajo v sledeče območne skupnosti:

1. konferenca v Republiki Sloveniji
2. konferenca v zamejstvu (Italija, Avstrija, Madžarska)
3. konferenca v Evropi
4. konferenca v Severni Ameriki
5. konferenca v Južni Ameriki
6. konferenca v Avstraliji.

Območne konference imajo lahko v vsaki državi še svoje regionalne konference. Tako ima na primer Avstralska slovenska konferenca (ASK) svoje regionalne konference za enkrat v Viktoriji, NSW, ACT in Qld., ki nosijo ime Narodni sveti (NS...). Najvišji organ SSK je Vseslovensko zasedanje Kongresa, ki se po pravilu sestaja vsaka štiri leta.

Glasovalno pravico na Vseslovenskem zasedanju Kongresa imajo delegati posameznih območnih in regionalnih konferenc. Konferenca v Avstraliji ima tako 10 delegatov v SSK.

Naj navedem še naloge Vseslovenskega zasedanja Kongresa. Te so sprejem ali spremembe oz. dopolnitve programa in statuta, obravnavanje vitalnih slovenskih vprašanj tekočega obdobja, sprejem delovne resolucije za naslednje obdobje, izvolitev glavnega in nadzornega odbora ter častnega razsodišča in določitev območne konference, na katere ozemlju bo potekalo naslednje zasedanje.

Eden členov tega Statuta tudi pravi, da imajo območne in regionalne konference lastne statute in programe, ki ne smejo biti v nasprotju s statutom in programom SSK.

Članstvo v SSK je individualno, ali pa so člani tudi razne slovenske organizacije. Politične stranke ne morejo biti članice Kongresa.

Član postane posameznik, ki je dopolnil 18 let, ali organizacija preko pooblaščenega predstavnika, ko

Zgradba in smisel SSK

P. NIKO

podpiše pristopno izjavo.

Upam, da vas te podrobnosti niso dolgočasile, ker so pomembne za razumevanje delovanja SSK.

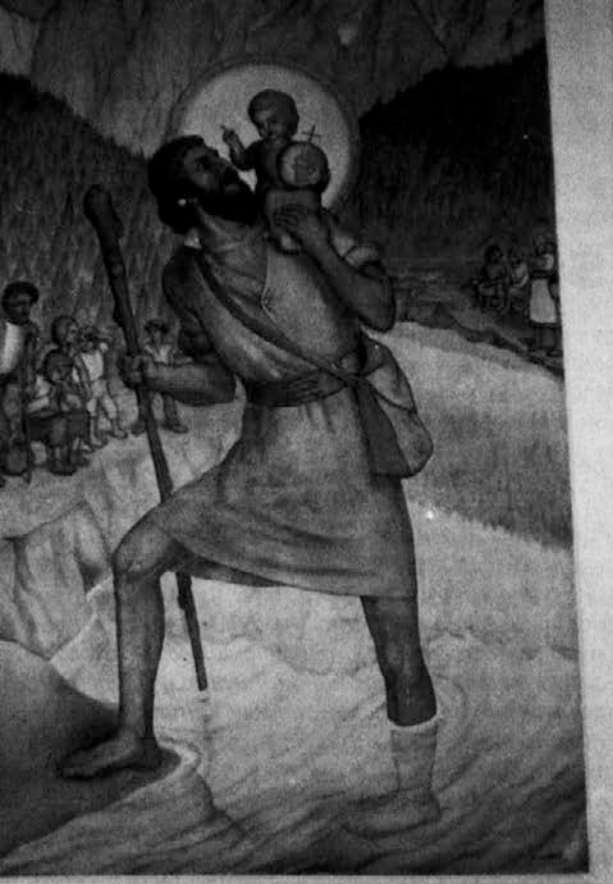
SMISEL IN PROGRAM. — Glavni programski cilji Kongresa so: ohranjanje slovenstva zunaj matične domovine, vzajemna pomoč med Slovenci doma in po svetu, narodna sprava, internacionalizacija slovenskega vprašanja, spodbujanje kulturnih, gospodarskih, znanstvenih in drugih vezi, gojitev kulture medsebojnih odnosov ter samostojna in suverena država slovenskega naroda.

Naj za zaključek zapišem še besede enega pobudnikov za SSK Viktorja Blažiča: Kongres si mora prizadevati za ohranjanje slovenstva zunaj izvirne domovine. Slovenski kulturni prostor in slovenski občutek za domačnost naj se brez zemljepisnih omejitev razširi povsod tja, kjer Slovenci prebivajo. Slovenska kulturna zavest je bila tudi v preteklosti tista moč, ki je ohranjala slovenstvo tudi sredi zelo oddaljenih tujih okolij. Naslednje sredstvo ohranjanja in predstavitve slovenstva so medsebojne gospodarske povezave. Posebna stran teh povezav je pomoč pri uveljavljanju slovenskega gospodarstva v svetu in zlasti v najbližjem okolju, ali pomoč pri dotoku kvalitetnega kapitala v slovenska podjetja v domovinski in svetovni meri.

Svet naj nas pozna po naših najboljših lastnostih, kakor so delavnost, poštenost, kulturna prebujenost, ljubezen do domačnosti. Vsak Slovenec lahko kaj stori za predstavitev slovenskega imena v tujini, Kongres oz. njegovo članstvo pa lahko v tej smeri deluje povezano, smotrno in organizirano. Člani Kongresa po svetu naj si vsak v svojem okolju poiščejo svoj najustreznejši pristop k stvari in lasten način dela.

Upam, da lahko s tem sicer nepopolnem in pomanjkljivim opisu najde mesto za svoje darove, ki jih lahko za nekaj trenutkov svojega življenja da na razpolago narodni skupnosti Slovencev, vsakdo izmed vas.

Prihodnjič pa še o programu in delu Avstralske slovenske konference in njenih Narodnih svetov.

Kraljeva freska - v Avstraliji

strokovnjak na tem področju. Kot že omenjeno, slika pritegne pozornost in marsikateri mimoidoči se zazre vanjo ter si želi vsaj nekaj razlage.

Vprašal sem lastnika Franca Visočnika, naj mi pove kaj več o umetniku in njegovem delu. Takole mi je odgovoril:

Toneta Kralja poznam osebno od leta 1971, ko je prišel slikat to fresko na fasado naše hiše pod Sv. Višarjami, na italijanski strani. Mojster je bil takrat že enainšedemdesetletni dedek in zame kot človek posebljena skromnost in dobrota. V bistvu je bil mistik, toda s svojo liriko je postal vsem ljudem dostopen. Bil je grafik, kipar in slikar. S starejšim bratom Francetom Kraljem sta znana kot začetnika slovenskega ekspresionizma, vendar je Tone kasneje prešel ne v vsakdanji, ampak v idealizirani realizem. Kot pravi Marolt, je Tone Kralj pravi oživljavec slovenskega cerkvenega slikarstva ter je njegova pomembnost neprecenljiva. Okrog štirideset cerkva je več ali manj obogatil s svojimi umetniškimi deli. Njegova dejavnost je bila predvsem na Primorskem že pred zadnjo vojno. V času okupacije (tako pravi Družina), ko je utihnila slovenska pesem, je spregovorila slika. Tone Kralj je namreč bodril slovensko narodno zavest, ko je na slikah oblekel Odršenika v naše narodne barve, tiste, ki so ga križali, pa v barve okupatorjev.

Na moje vprašanje, kako je ta freska sv. Krištofa priromala izpod Svetih Višarij v Avstralijo, pa je odgovor tudi zanimiv. Saj dokaj velike slike na ometu ni tako enostavno sneti ter prepeljati na drugi konec sveta. Franc mi je zadevo razložil takole:

Predno se je naša družina preselila iz Italije v Avstralijo, bilo je leta 1984, mi je uspelo dobiti strokovnjaka, ki je bil posebno izurjen v snemanju fresk. Po potresu leta 1976 v severni Italiji, ko je bilo porušenih in poškodovanih nad štiri sto cerkva, so namreč strokovnjaki reševali freske, kar se je sploh še dalo rešiti. Moj strokovnjak je snel in strokovno prepariral Kraljevo sliko na omet. V kontejnerju je nato lepo prispela sem v Avstralijo. Tako smo delno izpolnili Kraljevo željo ter pripomogli slovenski umetnosti v svetu do večje veljave. Problem zaščititi barve proti močnim ultraviolettim žarkom ter škodljivemu učin-

TONE KRALJ — kdo ga ne pozna. Gotovo je posebej pri srcu našim primorskim rojakom, saj je njih cerkvam poklonil toliko svojih umetnin. V letošnjem avgustu je poteklo devetdeset let od umetnikovega rojstva — rojen je bil 23. avgusta 1900 v Dobropoljah na Dolenjskem, v tem mesecu septembru pa obhajamo petnajstletnico njegove smrti — zemsko pot je zaključil 9. septembra 1975 in bil pokopan v Kostanjevici na Krki. Zanimivo je dejstvo, da je prav ob teh dveh obletnicah zablestelo eno zadnjih umetnikovih del — pri nas v Avstraliji. Primerno je, da o tem poročajo tudi naše MISLI.

Na Bribie Islandu v našem sončnem Queenslandu živi slovenska družina Visočnik. Pred nekaj leti se je priselila med nas izpod Svetih Višarij. Nedavno pa je procelje njihovega tukajšnjega doma dobilo umetnino Toneta Kralja, ki od prvega dne odkritja vzbuja zanimanje številnih občudovalcev vseh narodnosti. Kraljeva freska pomenljivo prikazuje svetega Krištofa kot zavetnika popotnikov, lahko se bolje izrazim: nas emigrantov, saj smo vse življenje popotniki, ki smo zapustili svojo domovino in tavamo po svetu.

Kraljeva freska je značilna za nas že po tem, da je prvo tovrstno delo tukaj v Queenslandu. To je tudi prepričanje znanega birsbanskega slikarja Ive, ki je

ku soli, ker smo pač v bližini morja, sem verjetno rešil z nekim nemškim tekočim silikonom, katerega mi je lani svetoval Zavod za spomeniško varstvo v Ljubljani. – In tako mi je končno le uspelo, da je sv. Krištof, zavetnik popotnikov in v mojem primeru tudi sam popotnik, spet nameščen na pročelju naše hiše. Tu brez dvoma vzbuja mimoidočim plemenite navdihe, kajti Kraljeva umetnost govori v jeziku njegovega naroda,

obenem pa je univerzalna.

Ko sva se s Francetom še dalje pogovarjala, mi je tudi povedal, da je lani obiskal in ujel v svoj fotografski aparat skoraj vse cerkve v Sloveniji, Italiji in na Hrvaškem, kjer se nahajajo dela Toneta Kralja. Zdaj pa se ukvarja z idejo, da bi še enkrat posnel Kraljeve umetnine na film in jih tudi priobčil. Žal ga je letos ob obeh obletnicah prehitel čas.

MIRKO CUDERMAN

Kruh

MORAL bi se pokrižati, preden začnem pisati o kruhu, našem velikem bratu, otroku zemlje in neba, ki ga je sam Bog držal v rokah, ga blagoslovil in razlomil – in tisti trenutek se je kruh zemlje spremenil v Rešnje Telo, ne za naše čute, toda za vso vero našega srca . . .

Kruh, naš oče in brat, ki ustvarja ljudi in nas posvečuje!

Zagrabil ga je najprej s prgiščem ter ga sejal skozi prste, ga gledal v soncu in senci, ga pestoval v dlaneh . . . Kot mati otroka, ljubi kmet žitno zrno. Sleherno mu je kakor kaplja srčne krvi.

Da, to je bilo žito, ki je nad njim bedel noč in dan, za katero je vse leto garal. Saj nič ne rečem: tudi krompir in zelje in kuruza so mu prizadejali dovolj truda in skrbi, toda žito je nekaj več, mnogo več . . . V njem počiva lepi jesenski dan z nizkim soncem, ko je plug ob hropenju volov razparal zemlji grudi, dan, ko je s skrbnim, težkim zamahom roke sejal koščeno zrno v bleščeče razore, in tisto nedeljsko jutro, ko se je črna zemlja zelenkasto nadahnila in so priklile prve bilke mlade setve.

“Žito prikuka vedno prav na nedeljo iz zemlje,” mi je nekoč pravil. – To je žito, za katerega je ob suši in nevihti drhtel, molil in oljčne vejice zažigal na ognjišču. Zdaj je dozorelo in je požeto.

“Bog nas ima letos rad . . .” pravi. Velika hvaležnost zveni iz teh besed.

Moževske roke so močne in začrnele. Zemlja se mu je zajedla v razpokano kožo in za debele, nazaj zavahane nohte.

In s temi posvečenimi, zaguljenimi rokami prime hlebec kruha, ga z nožem trikrat prekriža, nato pa si ga pritisne na prsi, iztegne palec desnice ter zareže z nožem v hlebec, da v kruhu na lahno zajoka.

Potem položi roke na mizo in počasi použiva črni kruh. Oči se mu svetijo in izpod brk mu silijo v smehu zobje.

Vesel je, kajti njegova hčerka je včeraj rodila sina. Jutri ga ponesejo h krstu in v veži že pripravljajo mo-

V oknu cveto pelargonije in fuksije. Izgubljena čebela pobrenčava med cvetjem.

Toplo je. Izba sladko diši. Pod napuščem čivkajo mlade lastovke.

Miza je bela kakor platno na soncu. Kakor zemlja pod goro, pričakujoča semena, počiva pod križem v kotu.

Na njej leži kruh.

Gospodarjev korak je težek. Telo se mu na lahno ziblje v kolenih; zdi se mi, kot bi ob vsakem prestopu vzdignil nogo iz lepljive spomladanske zemlje.

“Čebele nosijo,” pravi in se odkrije. Sivkasti lasje se mu lepijo na potno čelo in obleka mu diši po zemlji in živini.

Živina in kmet imata poštene oči.

“No, kašča bo polna, pa še od lani nam je nekaj mernikov ostalo. Rečem ti; težko je kakor kamen in debelo . . .”

Na žito misli. Ni mu ga treba imenovati. Vse ozračje je danes polno ene same besede:

Žito, žito, žito . . .

Spominjam se še, kako sva ga lani sipala v žitnico.

ko za krstni kruh; jutri ga bodo podarili prvemu be-
raču, ki ga bodo srečali gredoč v cerkev. Zakaj že na
prvi poti izpod domače strehe naj se otroku vtisne v
srce, da celo v tej lepi vasi pod gorami marsikaka usta
stradajo kruha in da tem ne sme zapirati rok. Še pre-
den bo dete oblila krstna voda, mora že vedeti, da
nam je Bog kruh podaril, da mu ga vsaj košček vrne-
mo v roke njegovih ubogih, kajti vse prejemo le v
svojo veliko zadolžitev.

V veži ropotajo lonci in nekdo s hruščem premika
veliko krušno kadunjo. Pes na verigi laja na nekoga,
ki gre mimo hiše.

Skozi okno vidim vas in vodnjak na vreteno. Pred
hlevom sedijo žanjci. Iz roke v roko si podajajo hleb
in nož in steklenico z jabolčnikom. Sonce jim sije v
obraz in dekleta se smejejo z rdečimi lici ter kažejo
bose noge.

Tedaj začutim, da je v kruhu tudi strast dekleta, ki
je pri žetvi objelo snop in si ga priželo na prsi. V kru-
hu je razvnetost krvi v večerni senci med snopi in
moč mlinskih kamnov. Tudi bridkost smrti.

Vse je zajeto v globoko soglasje.

Slava življenja kipi. Čutim težo oračevega koraka
in pravadnega giba sejaleve roke, težo zemlje, težo
ljubezni in objema, težo teles nosečih mater, težo
močne živine, težo dela in skrbi, težo življenja in
smrti.

Neslišno zori čas.

Iz zdelanih rok žari spokojna moč. In sredi vsega
kroži kruh v svoji večni dobroti kakor razdajajoča se
žena. Zelo blizu je od človeka do človeka.

Mlinski kamen je dopolnil nalogo. Mati je vzela mo-
ko in vodo in kvas in sol; prekrizala je najprej sebe,
potem vodo in ko je z rokami, ki so še pravkar greble
po zemlji in molzle živino, umesila testo, rahlo kakor
puh in telo novorojenčka, ga je še enkrat pokri-
žala . . . "Bog in sveti križ božji in Sveti Duh!" je re-
kla. Potem je testo vzhajalo ob ognjišču ter raslo ka-
kor božji blagoslov. Sam Sveti Duh ga je vzdigoval,
saj so otroci videli mehurčke, ki so se delali v testu.
Takrat so morala biti vsa vrata zaprta, še človeška be-
seđa si ni upala zmotiti tišine in nihče se ni smel začu-
diti. Nekaj novega se je porajalo v hiši, veliki obred
je posvečeval vso družino. Zdaj je bila svečenica ma-
ti; saj je morala storiti nad kruhom več križev kakor
duhovnik pri sveti maši: vsak hleb je še enkrat prekri-
žala, preden ga je položila v pehar, in preden je po-
grebla žerjavico iz razbelfene peči, je molila. Vsak
hleb je pobožala, ko ga je vsadila v razžarjeno žrelo
peči, in ko je peč zaprla, je pokleknila pred isteje ter
molila tri očenaše za duše v vicah . . . Ne, človek ne
more brez božje pomoči preustvariti stvari moke v ve-
liko hrano, katere samo ime že zveni kot molitev.

Tisto dopoldne je vsa hiša dišala po mladem kruhu
in nekaj prazničnega je leglo na ljudi.

Ko sem bil še majhen, sem strašno rad glodal kra-
jec. Bil je še topel in dišeč in tako lepo se je lomil
in pokal v rokah. Veliko luknjo sem izdolbel vanj, kaj-
ti najprej sem vselej pojedel sredico.

Po večerji je mati pregnila kruh z rdečeprogastim
prtom in po prstih stopila v sobo.

"Pst, kruhek je šel spat!"

Tedaj se nam je v srca naselila tiha misel o dobrem
kruhu, ki počiva v shrambi in spi kakor utrujen člo-
vek. Nihče izmed nas si ni upal tedaj več prositi za
kruh.

Bog ve, če matere še ponavljajo te besede večer za
večerom svojim otrokom. Za nas je bila to pravljica,
lepa, sanjava pravljica kakor o začarani Trnuljčici.
Toda tolažila nas je misel: "Jutri se bo kruhek spet
prebudil . . ."

Potem smo polegli tudi mi.

Prav zdajle pestujejo otroci ob ograji velike kose
kruha v naročju. Sedijo na tleh in vsi molčijo. Z obe-
ma rokama držijo kruh ter si ga nosijo k ustom, da si
pol lica zakrijejo z njim. Potem ugriznejo vanj. Če pa-
de komu kos na tla, ga pobere in poljubi. Tudi mi
smo delali tako svoje dni.

Onkraj potoka stojijo na rumenem strnišču veliki
snopi s težkimi klasi in čakajo mlatilnice. Naslonjeni
so drug na drugega kakor speči težaki.

Oblaki na nebu se komaj pregibljejo.

Vedno globlje se sklanjam. Misli mi postajajo po-
dobne kepi mastne zemlje.

O, dobri kruh, čemu naj te primerjam?

Nekoč sem gledal pod drobnogledom fiziologov list,
ki sem mu olupil rahlo spodnjo kožico. Živozelene ce-
lice so zaživele pod mojim očesom – dihale so, reža je
utripala poleg reže, življenje jih je preplavljalo.

Na ta list moram misliti ob tem velikem kosu črne-
ga kruha.

Vgriznem vanj. Čutim okus po žitu, po soncu, po
dežju, po zemlji, po kvasu. Rahlo kiselkast in sladak
je ta okus. Poln je plodne moči. Uživam ga z jezikom,
z nebom, z grlom. Nočem, da bi mi ušel le najmanjši
izmed teh zvestih zemeljskih okusov. Z vso bolečino
svoje biti moram občutiti silo, ki jo odkrivajo, silo, ki
leži v zemlji in ljudeh, to blaznost in izbruh življenja.
Tisto najvišjo, divjo, obupno blaznost, ki sem jo ne-
koč doživel v strmi rebri ob stari bukv: Deževja so
izprala zemljo okoli nje in videti ji je bilo korenine,
razgaljene s strastni borbi, ki so se kakor debele, zvite
vrvi zažrle v zadnje blazine prsti. Bile so kakor posled-
nji krč umirajočega, ki hoče živeti, živeti po vsej sili;
kakor krik zadnje volje, zbite in nakopičene kakor ne-

urje v temnih oblakih. Kar bal sem se, da se bodo vsak trenutek razletele in uničile vse okrog sebe kakor ognjenik, ki nenadoma izbruhne. Celo veje so se drevesu razrasle prav pri tleh, kakor bi bile prihitele koreninam na pomoč. Sama zgnetena sila in moč! Drevo je moralo z vsem obupom stisniti zobe, da je lahko butilo iz sebe tako moč . . . Ne, beseda ne prenese tega, kar bi rad izkričal sebi in tebi in vsemu svetu. Moral bi vpiti in rjuti . . . V kruhu je ena sama velika zapoved: *Ž i v e t i !* Rad bi ga razdal slehernemu, ki bi potrkal na moje duri. Z najostrejšim nožem

bi ga odrezal, z divjo radostjo nad življenjem, katero bi daroval . . . In vsi bi stali okrog mize ter uživali kruh. To bi bilo kakor pesem Marsijeve piščali nad večnim končevanjem in večnim začenjanjem . . .

+

Počasi pogladim hlebec; na dlani mi ostane zarumnela moka, ki se drži skorje.

Tiho ponavljam:

"Ostani z nami, bodi nam zvest, lepi, dobri kruh . . .!"

EMILIJAN CEVC

Gorski vrh
s križem
blizu
Sv. Višarij

MAGNETNI MEHURČKI

Sila v atomu,
sila v vesolju —
privlačnost, sila magneta, beži na obzorju.

Kaj smo tudi ljudje kot magnetni mehurčki,
ko tvorimo družino,
ko smo strnjeni v skupnost,
ko smo združeni v narod?

Z enakimi željami ljudje
se družijo v zvoku večerne zarje;
z enakimi nazori ljudje
se družijo z utripi jutranje rose;
z enakimi razlagami ljudje
se družijo z obljubami novega dne;
z enakimi vrednotami ljudje
se družijo kot pomladno brstenje zemlje . . .

Res smo kot magnetni mehurčki,
le da namesto magneta
druži nas močna sila —
naša želja,
naša volja,
sila našega upanja — srca.

Naša srca so kot del velikega magnetnega mehurčka,
katerega sila je neprekinjena —
večna . . .

/ Draga Gelt /

SV. RAFAEL

Fr. Valerian Jenko, O. F. M.,
Fr. Ciril Božič, O. F. M., /v Box Hillu, Vic./
St. Raphael Slovene Mission,
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(P. O. Box 280, Merrylands, N. S. W., 2160)
Telefon: (02) 637 7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael Convent,
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160
Telefon: (02) 682 5478

POKOJNI — V četrtek 30. avgusta pozno popoldne je v bolnišnici v Wagga-Wagga umrl rojak IVAN VELIŠČEK, zadet od kapi. Rojen je bil 24. decembra 1926 v vasi Zapotok, Kanal ob Soči. Bil je najmlajši med osmimi otroki družine Antona in Justine r. Zelinšček. V Avstralijo je prišel v decembru 1949 na ladji "Castel Bianco". Štiri leta pozneje, v avgustu 1953, se je poročil s Heleno Pluz, holandskega rodu. Zakonca sta lepo vzgojila štiri otroke. Najstarejši je Ivo, ki z ženo Diano r. Baker in družino živi v Queenslandu. Drugi sin je Toni, tretji Frank, poročen z Diano r. Allen, četrta pa je hči Carol poročena z Adrianom Pollett. — Pokojnik je bil zaradi svojega veselega značaja med znanci kaj priljubljen. Kadar sem se srečal z njim v sestrski kapeli na Mt. Erin pri slovenski sveti maši, je bil nasmejanega obraza. Da je imel mnogo prijateljev, je pokazala udeležba pri pogrebu v torek 4. septembra, saj je bila cerkev Srca Jezusovega, Koorin-gal, polna. Maševala sva domači kaplan Fr. John Shanahan in jaz, nato je sledil pogreb na krajevno livadno pokopališče. Poleg že omenjene žene in otrok zapušča pokojnik tudi sestro Milko Stanič, ki živi z družino v Sydneyu (Granville), v domovini pa še sestro Bernardo por. Mugerli in brata Leonarda.

V soboto 25. avgusta je v Royal Brisbane Hospitalu umrl rojak SILVESTER PREGELJ, o katerem piše v tej številki tudi Marica Podobnik. Rojen je bil 23. novembra 1929 v vasi Malo Polje (župnija Col pri Ajdovščini) kot sin Antona in Frančiške r. Švarc. V Avstralijo je prišel leta 1955 ravno na praznik Marijinega vnebovzvetja. Poročil se je s Pavlo Logar ter so se jima v zakonu rodili trije otroci: Marko Viktor (28 let), Anton Martin (26 let) in Irena Marija (18 let). Za stalno so se naselili v Brisbanu leta 1972, zaposlen pa je bil pokojni Silvo do svoje bolezni kot plant operator

ter je s tovarnjakom prevajal razno orodje in material. Bil sem ravno v Brisbanu na rednem obisku in tako sem mogel skupaj z domačim g. župnikom opraviti pogrebno mašo. Pogreb pa je bil na Mt. Gravatt pokopališču, kjer je pokopanih že precej naših rojakov.

V sredo 5. septembra pa je v sydneyskem okraju Concord v bolnišnici odšel s tega sveta spet eden naših rojakov. To je bil ANTON VELIŠČEK, rojen 9. januarja 1923 v Šmartnem (Goriška Brda) v družini Mihaela in Jožefe r. Vendramin. Leta 1948 se je v Kozani poročil z Marijo Reja. Njuni trije otroci so Zorana por. Bruckdorfer, Zvonko in Miriam. Pokojnik je bil zaposlen v Seven Hills-u v tovarni plastičnih izdelkov, katere lastnik je naš rojak Mario Serini. — Pogrebno mašo smo imeli v torek 11. septembra v cerkvi svete Družine, Granville, pokopan pa je bil na novem delu slovenskega pokopališča v Rookwoodu.

Sorodnikom vseh treh pokojnih naše iskreno sožalje. Naj jih potolaži Mati božja Marija, ki je vdano stala pod križem svojega umirajočega Sina. Ko se v molitvah spominjamo pokojnih, vključujemo tudi žalujoče, da bi našli vdanost v božjo voljo!

KRSTA — Rebecca Lee Hodnik, Wanniasa, ACT, hčerka Johna Justina in Katrine r. Tonks. Botrovala sta Jason Markotany in Karla Gordon. — Stolnica sv. Krištofa, Canberra, ACT, 19. avgusta 1990.

Jashua Laiči Koren, Holt, ACT, sin Ludvika Steve-na in Pavle r. Goodwin. Botra sta bila Mark Česljar in Tracy Goodwin. — Stolnica sv. Krištofa, Canberra, ACT, 19. avgusta 1990.

Novokrščenima otrokoma, staršem, družinam in botrom naše iskrene čestitke.

POROKA — Robert Vincent Uljan, Bass Hill, NSW, sin Angela in Olge r. Cergolj, rojen v Sydneyu in krščen v Paddingtonu, ter Tania Vida Topolovec, hčerka Jožeta in Antonije r. Stariha, rojena v Sydneyu in krščena v Croydon Parku (župnija Enfield). Priči sta bila David Uljan in Vilma Topolovec. — Sv. Rafael, Merrylands, med poročno mašo 25. avgusta 1990.

Mlademu paru želimo obilico božjega blagoslova na skupni življenjski poti!

Kar dostojno smo praznovali OČETOVSKI DAN na prvo septembrsko nedeljo. Pri maši smo se spomnili živih očetov, da bi bili zvesti svoji očetovski nalogi, za pokojne pa smo prosili, da jim Bog nakloni plačilo za vse, kar so v svojem življenju dobrega storili zlasti svojim družinam. Po maši je bil v dvorani spored očetom v čast. Tokrat so nastopile žene in matere ter presenetile navzoče in zlasti očete, ko so se pokazale na odru in pod vodstvom sestre Francke zapele nekaj pesmi. Sledili sta dve šaljivki, ki sta povzročili precej smeha in dobre volje.

STOJNICA bo na vrsti spet v četrtek 29. novembra — zadnja v tem letu. Vsem hvala za pomoč pri tej naši dobrodelni akciji. Priporočamo se tudi v bodoče.

PRISPEVKI za avto in odplačilo dolga še vedno prihajajo. Doslej smo jih prejeli nekaj nad šestdeset in Bog povrni vsem dosedanjim darovalcem in že v naprej hvala tudi bodočim. Priporočamo se tudi rojakom izven Sydneya, saj nam bo novo vozilo služilo tudi za dušnopastirske obiske rojakov v Wollongongu, Newcastleu, Canberri in Queenslantu.

Sestra Francka s sodelavci pripravlja BOŽIČNI KONCERT za nedeljo 30. decembra. Nastopili naj bi vsi zbori, kolikor jih premore naša skupnost v NSW. Važno je, da vsi pevci vzamejo pripravo za koncert resno ter se redno udeležujejo pevskega vaj.

ŽUPNIJSKI SVET pri Sv. Rafaelu je imel doslej dva sestanka. Imamo lepe načrte, da bi se naše versko življenje kot tudi naše družabne dejavnosti bolj razvejale v prid skupnosti in vsem posameznim. Prosimo za razumevanje in sodelovanje.

Igralska družina pripravlja igro MARTIN KRPA. Igra je vsekakor zelo zahtevna, tudi glede scenarija, in bo vzela našim igralcem ter pomočnikom veliko večerov za pripravo. Upam, da bodo rojaki to upoštevali ter nagradili režiserja Ivana Koželja, igralce in odrske tehnike s polnoštevilno udeležbo.

“AURORA AUSTRALIS” in “TO DREVO NA TUJEM RASTE” — prva knjiga vsebuje pesmi Jožeta Žoharja, druga pa je zbirka pesmi raznih izseljenskih pesnikov — sta na razpolago tudi v našem verskem središču. Cena vsaki knjigi je 15 dolarjev.

NEWCASTLE bo imel slovensko službo božjo tokrat izjemoma na prvo nedeljo v oktobru, torej 7. oktobra. Kraj je znan — cerkev Srca Jezusovega, Hamilton, čas pa tudi — ob šestih zvečer. Po maši se bomo kot navadno srečali v dvorani ob cerkvi.

ŽEGNANJE pri Sv. Rafaelu smo letos zaradi mladinskega koncerta preložili za en teden — praznovali ga bomo v nedeljo 7. oktobra. Istočasno bomo tudi imeli praznovanje zakonskih jubilejev. Vsi, ki letos praznujejo jubilej svojega zakona, naj nam čimprej sporočijo.

FIGTREE bo imel poleg redne službe božje na drugo in četrto nedeljo v mesecu ob petih popoldne tudi oktobrsko pobožnost z mašo vse srede ob sedmi uri zvečer. Ko vedno poudarjam važnost in potrebo molitve rožnega venca, je to sedaj še toliko bolj na mestu, ko svet rožlja z orožjem in je svetovni mir v nevarnosti. Res ni prišlo doslej do dejanskega spopada, a napetost je velika, saj desettisoči bežijo v varnejše kraje, diplomati in državljani zahodnih držav pa

so dejansko ujetniki, četudi jih voditelj Iraka imenuje “svoje goste”. — Žegnanje v Figtree bomo praznovali v nedeljo 4. novembra ob dveh popoldne.

V MERRYLANDSU bo oktobrsko pobožnost ob petkih, sobotah in nedeljah. Vse lepo vabimo, da tudi zasebni ali družinski večerni molitvi dodate eno desetko rožnega venca. — Ta čas je tudi primeren, da vse spomnim na ŽIVI ROŽNI VENEC. Milijoni ljudi — ne le katoličani, ampak tudi drugoverci — so združeni med seboj po molitvi rožnega venca. Kdor se pridruži tej armadi molilcev, se obveže (vendar ne pod grehom), da bo dnevno opravil eno desetko rožnega venca, ki mu jo določi moderator. Ta svetovna zveza ima svoje središče v Fatimi na Portugalskem. Tudi med nami je že nekaj članov, vendar vse premalo. Kdor bi se želel pridružiti, kar toplo priporočam, naj telefonira Teji Bavčar na številko (02) 601-7689 in bo ona poskrbela za včlanjenje.

CANBERRA ima slovensko mašo v nedeljo 21. oktobra in 18. novembra, vselej ob šesti uri zvečer v Garranu.

GOLD COAST ima službo božjo v soboto 17. novembra ob 7.30 zvečer v cerkvi Srca Jezusovega, Fairway Drive, Merimac. Po maši bo spet srečanje kot je bilo v avgustu.

CORNUBIA pride na vrsto za slovensko mašo naslednji dan, v nedeljo 18. novembra, ob 11.30 dopoldne. Ker je november posvečen našim pokojnim, bomo imeli pri kapelici tudi molitve za naše rajne.

BRISBANE — maša bo na isti dan, 18. novembra, ob treh popoldne. Upam, da bodo rojaki prišli kljub tej neobičajni uri, ki velja izjemoma le za ta dan. Kraj je isti: St. Mary's, South Brisbane, vogal Peel in Merivale Streets.

Tudi na SUNSHINE COAST bo slovenska maša na isti dan, nedelja 18. novembra, in sicer ob 7.30 zvečer. Kraj: cerkev Stella Maris — Morska Zvezda, Church Street, Maroochydore. Upam, da boste spet pripravili tako prijetno srečanje po maši, kot je bilo v avgustu.

SVETA MAŠA NA POKOPALIŠČU (prvem delu naših grobov) v Rookwoodu bo tudi letos na nedeljo 4. novembra ob deseti uri dopoldne. Po maši bo blagoslov grobov na obeh slovenskih delih pokopališča. To nedeljo bo v Merrylandsu sveta maša samo ob osmi uri zjutraj.

P. VALERIJA

IZPOD TRIGLAVA

PRVIH STO DNI delovanja prve demokratično izvoljene slovenske vlade je za njo, pa ljudje kar pozablja, da je moralo miniti 45 dolgih in težkih let do njene uresničitve. Prejšnji, totalitarni oblasti je uspelo Slovenijo moralno, gospodarsko in ekološko uničiti in to pogrebščino je podedovala sedanja demokratična vlada. Ni lahko začeti na takih trhljih temeljih in v zavesti, da je nujno prenoviti domala vse državne mehanizme. V teh piškavih stotih dneh res ni mogla kaj prida storiti. Žal komunisti to izrabljajo in podpihujejo ljudstvo proti "nedelavni vladi, ki ni prinesla obljubljenih sprememb"... Pa dobro vedo, da bo nujno vzelo leta in leta, predno bodo spremembe res vidne in občutne. Samo Bog daj, da bi to razumeli tudi ljudje na splošno ter s potrpljenjem sodelovali z vodstvom, ki se trudi speljati narodovo ladjico med opasnimi čermi v miren pristan...

KAKOR JE IMEL spravno mašo in simbolične pogrebne obrede 8. julija Kočevski Rog, se bo isto ponovilo na nedeljo 14. oktobra tudi na Teharjih. Mašo zadušnico bo imel ob somaševanju številnih duhovnikov na taboriščem prostoru mariborski škof dr. F. Kramberger — za vse žrtve povojnega nasilja, za vse pobite in vržene v znane in neznane jame širom po mariborski škofiji. Pričakujejo precej tisoč udeležencev, saj so zadnji čas zlasti teharske krvave zgodbe bile kaj zgovorne. Mnogi, ki so vsa povojna leta do zdaj iz strahu molčali, so končno spregovorili in osvetlili takratne strašne dogodke.

VREČE CEMENTA so nekateri prinesli na Kredarico kot simbolični začetek gradnje kapele, ko je bil 8. avgusta k temu narejen prvi vidni korak z mašo na prostem in blagoslovitvijo temeljnega kamna za novo kapelo. To že nekaj let načrtuje dovški župnik Franci Urbanija in zdaj je očitno, da gre zares. Kljub slabemu vremenu se je na prostoru bodoče kapele poleg 25 duhovnikov zbralo okrog 500 vernikov-planincev. Pri maši so se posebej spomnili planinca, ki je v želji, da se udeleži tega bogoslužnega shoda na Kredarici, nepričakovano umrl na poti čez Prag.

SKUPINA predstavnikov slovenske politične emigracije in slovenskega dušnega pastirstva med Slovenci po svetu je letos 17. avgusta po 45 letih prisilnega begunstva prvič obiskala Slovenijo. Zastopstvo je vodil dr. Marko Kremžar, predsednik Slovenske ljudske

stranke, iz Argentine. Od tam je bil tudi predsednik Združene Slovenije arh. Jure Vomberger in njen tajnik Marjan Loboda. Iz Kanade je bil načelnik SLS za Kanado Peter Klopčič. V skupini je bil tudi nekdanji direktor Unicefa za Evropo Marijan Struna in voditelj slovenskega dušnega pastirstva v Franciji prelat Nace Čretnik. Popoldne se jim je pridružil še Msgr. Janez Zdešar, voditelj slovenskega dušnega pastirstva v Nemčiji. Poleg obiska pri nadškofu dr. Alojziju Šuštarju so se sestali tudi z najpomembnejšimi vladnimi zastopniki ter se v prostorih slovenskega izvršnega sveta srečali s časniki.

Torej spet korak naprej k Sloveniji — deželi za vse Slovence, kjer koli žive na svetu in karkoli je že njih prepričanje.

DOMOVINA naj zdomce in izseljence "upoštevaj kot enakovredni del slovenstva", je med drugim izjavil eden te skupine, argentinski Slovenec Marjan Loboda, učitelj na slovenskih tečajih in predsednik Slomškovega doma, kulturno-prosvetnega središča rojakov kraja Ramos Mejia. Pri tem je ponovil že prej izgovorjeno zahtevo po ukinitvi pristranske Slovenske izseljenske matice. Vsa leta je na zahtevo režima ignorirala argentinske izseljence kljub temu, da so pokazali izjemen uspeh, saj celo njih vnuki in pravnuki še govorijo in čutijo slovensko. "Bilo bi nam mnogo mnogo lažje, če bi nas domovina v tem prizadevanju podpirala, pa njeni zastopniki niso imeli ne smisla ne ljubezni ne spoštovanja do našega dela... Izseljenska matica se je do nas vedla, kakor da nas sploh ni; ni hotela nič vedeti o naših 150 slovenskih knjigah, ki so izšle v Argentini..."

Tudi zastopstva rojakov od drugod prinašajo isto mnenje: skrb za Slovence po svetu naj prevzame letos ustanovljeno ministrstvo za izseljence, če SIM ostane, mora pa na vsak način dobiti novo osobje in popolnoma spremeniti svoje delovanje.

GALERIJA ŠKUC v starem delu Ljubljane pod Gradom je v letošnjem poletju imela **Razstavo šolskih knjig iz taborišč in prekomorskih dežel** — prvič nekaj takega za slovensko javnost. Tudi urednik MISLI si jo je ogledal in med razstavljenimi knjigami našel celo naše avstralske **PRVE KORAKE** (izdalo in založilo leta 1964 Slovensko društvo Sydney, priredil Jože Čuješ). Odprti so bili slučajno ravno na strani, kjer je ugledal lastno pesmico.

Začudenje izraža članek o tej razstavi, ki je izšel v ljubljanskem Delu in ga ponatiskujemo v tej številki MISLI. Zares: "narodni izdajalci" bi ne žrtvovali toliko za ohranitev materinega jezika. In kaj vse bi še lahko napisali o naših šolah po begunskih taboriščih! Saj se neverjetno sliši, da so se fantje podali v smrtni nevarnosti preko meje domov, da so prinesli polne

nahrbtnike knjig begunski gimnaziji lienškega taborišča. Dejstva zgodovine begunskega šolstva, ki ne smejo v pozabo! Čas je, da jih zvedo tudi doma!

V PREVALJAH so ob 650-letnici župnije prenovili cerkev in imeli lepo slovesnost, na katero se je zbralo nad 3000 vernikov. Mariborski škof Kramberger je posvetil nov daritveni oltar ter blagoslovil prenovljeno svetišče. Poleg številnih duhovnikov so se slovesnosti udeležili tudi predstavniki občinskih in krajevnih oblasti, med gosti pa je bil tudi predsednik slovenske vlade prof. Lojze Peterle.

OKROG DESET TON RIB in tudi skoraj vse vodno rastlinje je izgubila prekmurska rečica Ledava. Vzrok za to opustošenje so našli v izločanju strupenega mulja, ki se je pojavil v strugi. Priplaval je v rečico, ker so se v Murski Soboti pokvarile čistilne naprave. Okoličani in zlasti ribiči so slabe volje, saj računajo, da v tej vodi okrog pet let ne bo nobenega ribjega naraščaja. Z drugo besedo: Zbogom, ribji lov za kar dolgo dobo!

ARHEOLOGI novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine pod vodstvom Boruta Križa so zelo zadovoljni z novo najdbo, ki so jo odkrili na območju Družinske vasi. V gomili iz halštatske dobe so namreč našli dva in pol tisočletji stare koščke tkanine, kar je vsekakor zelo redka in dragocena arheološka najdba. Arheološki izvedenci domnevajo, da se je tkanina ohranila tako dolgo dobo zaradi bronastege žezla, ki je bil zakopan v gomili poleg nje. Znano je namreč, da oksidiranje bronastih konservatorsko učinkuje. — Gomilo bodo prekopavali še naprej — seveda v upanju, da bodo prišli še do novih zanimivih odkritij.

BOŽJEMU SLUŽABNIKU SLOMŠKU naj bo posvečena v mariborski škofiji vsaka zadnja nedelja v mesecu. Našega svetniškega kandidata naj bi se spomnili že pri uvodu v sveto mašo, oznanilih, pridigi ali vsaj pri prošnjah za vse potrebe. Župnije bodo sproti prejemale raznovrstno gradivo, ki jim bo pomagalo pri načrtovanju te Slomškove nedelje.

Škof Kramberger je objavil ta predlog škofijskega Slomškovega odbora ter ga vsem faram priporočil. Le naj bi bil ob molitvi za Slomškovo beatifikacijo spomin nanj čim bolj živ, nenehno pričujoč med škofljani in tudi pri čim večjem številu vernikov.

ŠE EN IZVOD naše znamenite Dalmatinove biblije iz leta 1584 je prišel v slovenske roke. Bilo je zgolj srečno naključje, da so koroški Slovenci zvedeli za originalno biblijo pri nekem celovškem knjigarju. Katoliški dom prosvete Sodalitas v Tinjah in pa Katoliški delovni odbor sta jo odkupila. Ta naš monumen-

Melbournskim Slovincem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

LUCIANO VERGA & SONS

ALDO and JOE

MEMORIALS P/L

**10 BANCELL STREET,
CAMPBELLFIELD, VIC. 3061**

Tel.:
359 1179

A.H.: 470 4095

Vsa
dela so
pod garancijo!

talni kulturni dokument bo razstavljen in vsakemu obiskovalcu na ogled v Domu prosvete v Tinjah.

Naj še dodamo, da je to na Koroškem edini izvod naše prve biblije ter se z njim doslej ni mogla ponašati nobena slovenska ustanova na Koroškem.

DA PROBLEMOV v matični domovini ne manjka, kljub stotim dnevom po prestopu iz starega režima v demokracijo, nam pove tudi tale zgodba. Novinar je predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta vprašal "za kratko diagnozo stanja", kot se je izrazil. In je zvedel za diagnozo. Predsednik mu je odgovoril: "Bolnik je v težkem, vendar ne brezupnem stanju. Srce ima čvrsto, odpraviti pa bo treba težave z dihanjem."

NOVO USTANOVO je dobila Ljubljana in sicer na Mestnem trgu 13. Njen naslov je Center za kulturo miru in nenasilja. Ob otvoritvi so povedali da bo središče delovalo predvsem kot komunikacijsko, raziskovalno in dokumentacijsko. Vsakdo, ki bi želel pomoč na teh področjih, je dobrodošel.

KAR GANLJIVO JE se glasi naslov kratkega pa zanimivega članka pod rubriko Kamenčki v goriškem Katoliškem Glasu in s podpisom d-c. Takole beremo:

Kar ganljivo je brati, kako si komunisti, ki so se prelevili v demokrate, vestno prizadevajo, da bi ne po nemarnem imenovali komunizma. Vse krivice in zločine preteklih desetletij so počenjali stalinisti, brežnjevci, birokrati, stremuhi, Berija in njegovi krvniki in drugi krvoločneži. Le komunistov ni bilo nikoli nikjer.

Nič ni treba dodati tej kratki a iskreni ugotovitvi. Tudi pri nas srečavamo rojake, ki so še nedavno trobili v rog, katerega so zdaj zavrgli in zamenjali za novega z drugačnimi glasovi. Pa bodo jutri spet iskali zavrženega, če bo tako bolje kazalo...

S KIPOM MARIJE Kraljice miru se je odpravilo dne 26. avgusta 4000 romarjev v procesiji k razvalinam svetišča na Kureščku. Načrti za pozidavo romarske cerkve so urejeni, čakajo na odobritev — in na nove čudeže velikodušnosti ljudi...

SLOMŠEK nam govori

LEPO PETJE, LEPO SRCE

SLAJŠE reči na svetu ni, kakor je pesem lepa. Milo mati poje, ki ziblje dete svoje; med pesmijo dete mehko zaspi. S petjem si otroci kratek čas delajo, kadar veselo procesijo peljajo: ne vejo za revščino tega sveta...

Ni jih pa tudi na svetu ljudi, ki bi rajši peli kakor Slovenci in lepšega dara ne vem, kakor jim čedno pesmico dati. Rečem, da je vreden sto cekinov zlata, ki nam lepo novo pesem da, naj bo zdravička, ali pa sveta, da je le vneta...

Radi bi peli mladi Slovenci in Slovenke, da bi znali. Cesar človek ne zna, se mora naučiti; tudi šola veselega petja mora biti pri poštenih, dobrih ljudeh...

Ptico boš spoznal po petju, pa človeka tudi. In kar o človeku posamezno – se lahko reče o vsem ljudstvu. Iz obilnosti srca se glasijo usta, in kjer ni čednih pesmi, tam tudi prebivati ni veselo. Petje ima čudovito moč za dobro, pa tudi za hudo, kakor ga obrneš.

Lep božji dar je čedno ubrana pesem in moder pesnik, ki snuje prave pesmi; on je v resnici božji mož in pa velik dobitnik svojega rodu. Bog nam daj takih!

Petje ima lepšati življenje, požlahtnjevati vse naše dejanje in nehanje. Kjer ljudje radi lepo pojo, tamkaj je dobro biti; med hudobnimi ljudmi ni lepih pesmi. Posvetne, poštene pesmi so sol življenja, da se ne pokvari...

Čedne pesmi so otrokom prva dušna hrana. Mati, ki otroku lepo poje, mu goji žlahtno srce: z milimi glasovi otroku budi najžlahtnejše občutke. Kdo bi vse svoje žive dni pozabil ljubeznivega petja svoje matere, ki jo dete željno posluša, pa tudi hitro poskuša, poprej kot ateja ali pa mamo izreče. V materinem naročju je prva in za človeka najimunitnejša šola. Detetu se v mehko in nežno srce to vtisne, kar bo naredilo nekdanj moža.

Kako veselo smo pozimi sedeli okrog kolovratov in smo vlekli na ušesa mile stare pesmi od svetega Jurija,

VESELI

HRIBČEK

En hribček bom kupil,
bom trte sadil,
prijat' lje povabil,
še sam ga bom pil.

Sladko vince piti,
to me veseli,
dobre volje biti
svoje žive dni,
svoje žive dni
brez vse skrbi,
to me srčno veseli.

Tam gori za hramom
en trsek stoji,
je z grozdem obložen,
da komaj drži.

Sladko vince piti...

Že čriček prepeva,
ne more več spat',
v trgatev velevala,
spet pojdemo brat.

Konjički škrebajo
in voz'jo težko,
ker vince peljajo,
ki je močno sladko,

prelepo rumeno,
kot čisto zlato.
Le pijmo pošteno
prežlahtno blago!

Sladko vince piti...

K sliki: Kompozicija – Slomšek v patiniranem mavcu
/Akad. kipar France Gorše/

VINCE

ZA OTROKE

Najboljše sladko vince
za deco belo je:
izvira izpod skalce,
prelepo sveti se.

Po logu tiho teče,
živinico poji
in ptičica brez plače
si žejo pogasi.

Od tega vinca glava
bolela te ne bo,
telo bo tvoje zdravo
in spanje prav sladko.

mlajše učili peti. In ko so župnik iz prižnice pesem začeli, je vsa cerkev za njimi glasno potegnula in zdelo se nam je, da smo v nebesih. Res, da so stare pesmi prav preprosto zložene, pa so zato polne božjega in doma-

čega slovenskega duha. Pač škoda jih je, da so po naših cerkvah potihnile in jih je tuji duh zadušil. Vsak praznik naj ima svojo pesem, ki jo vse ljudstvo poje! Praznik brez svoje pesmi pa človek brez prazne sukne se slabo nosi!

Tudi novega leta dan smo se veselili, ko so pevci prišli novo leto pet. Zapeli so od Marije – Zarje jutranje in od svetega Jožefa, njenega ženina, od Deteta Jezusa novorojenega, pa so voščili vsem domačim, starim in mladim, veselo novo leto. Kot bi trenil, so vsi kolovrati potihnili, kadar so se pevci pred pragom ali pod oknom oglasili. Hitro smo k vratom stopili, jih odprli in željno poslušali, četudi se je hiša shladila. Zdelo se nam je, kakor bi trije kralji po svetu hodili in Zveličarja iskali. Mati so dali pevcem kodeljo prediva, oče pa nekaj denarja.

Cerkveno petje je pobožnosti perutje. Primerna cerkvena pesem je najlepše vabilo Svetega Duha, ki oživi pridigarja in poslušalce. Včasih so res preproste te pesmi, pa so globoke, ker zadevajo ob božje resnice in budijo strune srčne pobožnosti. Nove pesmi so ponekod in mnogokje stare spodlezle, toda boljšega duha med ljudi niso prinesle, četudi so morda bolj ubrane. Pesmi so ljudstva duhovne žile, po katerih tečejo zdrave resnice, ali pa zmotnjave ter oživljajo hudo ali dobro v sreih. Če je marseljeza Francoze podivjala in jih gnala v prekucije in morije, kakor hudobni duh polhe, tako pa tudi sveto in pošteno petje podivjano ljudstvo ublaži. Lepo skupno petje, posebno v cerkvi, je predokus nebeškega veselja.

Pošteno petje mora biti dobre volje zabela in kratkočasja vino. Kdo ne pozna slovenskih zdravic in se z veseljem ne spominja rajnih srečnih dni, ko smo jih v veseli družbi peli? Ali zdravice naj lepe misli dajejo, rekoč: "Le ga pijmo in zavžijmo, pa Boga ne pozabimo: mi na Boga, Bog na nas; daj nam Bog prav kratek čas!..."

Op.: Ko smo tokrat dali Slomšku besedo o pesmi, smo za okvir namerno izbrali eno njegovih "poskočnih", veselih vinskih pesmi, ki jih Slovenci radi pojemo še danes in so ponarodele. Malokdo se ob njih spomni, da so Slomškova last. – Slomšku kot božjemu služabniku in kandidatu za oltarsko čast nekateri zaradi teh pesmi zamerijo in mu jih oponašajo, ker ne razumejo ozadja. Za svetniškega Slomška, sicer vesele narave a treznega moža, so bile tudi te pesmi apostolat. Z njimi je hotel izpodrinuti kvantarske vinske pesmi, ki so bile v njegovem času po Štajerskem doma. Kot vidimo, se mu je posrečilo – Slomškove "poskočne" so se ljudstvu priljubile, se razširile po vsej Sloveniji in ostale do danes.

SV. CIRIL in METOD

Fr. Basil A. Valentine, O. F. M.,
Fr. Niko Žvokelj, O. F. M.,
SS. Cyril & Methodius Slovene Mission,
Baraga House, 19 A'Beckett St., Kew, Vic. 3101
Tel.: (03) 853 8118 in (03) 853 7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House, 4 Cameron Ct., Kew, Vic. 3101
Tel.: (03) 853 9874

NOVOMAŠNIK Štefan Krampač S.D.B., ki je prišel z mano iz Evrope, da po dolgih letih spet obišče svojo rojstno deželo, se je med nami dobro počutil. Povsod je bil gostoljubno sprejet in zlasti njegovi ožji rojaki Prekmurci so ga bili veseli. Na nedeljo 12. avgusta je imel Štefan ponovitev nove maše v Sydneyu, 26. avgusta pa v Adelaidi, kjer živi tudi njegov stric. Na poti iz Sydneya je obiskal Canberro, na poti iz Adelaide pa je maševal tudi za rojake v Milduri. Slovensna ponovitev nove maše pa je bila seveda 19. avgusta pri nas v Kew, kjer je bil Štefan krščen. Številne narodne noše so poživile slavje. Za začetek je prejel novomašnik slovenski šopek in kelih, ki mu bo lep spomin na Avstralijo. Z mašnimi darovi pa so mu prekmurci prinesli k oltarju tudi "vrtanik" (za posebne slovesnosti res lepo izdelan hleb domačega kruha) in steklenico domačega vina.

Po maši se je slovesnost nadaljevala v dvorani, kjer

Melbournski Slovenci
ste iskreno vabljeni

na SLIKARSKO RAZSTAVO,
ki jo prireja v naši cerkveni dvorani v Kew
McKINNON ART GROUP

v prid naši Baragovi knjižnici.
Župan mesta Kew, g. Daryl Oldaker,
bo razstavo uradno odprl
v petek 12. oktobra 1990 ob 7.30 zvečer.

Okrog 200 umetniških slik
bo na ogled in prodajo poleg petka zvečer
v soboto 13. oktobra od 10 do 6 ure
in v nedeljo 14. oktobra od 11 do 5 ure.

Vstopninski dar je štiri dolarje,
— popust imajo upokojenci in študenti.

so novomašniku na čast nastopili Glasniki in je zaplesala naša folklorna skupina Rožmarin. Vsega dovolj je bilo tudi na mizah.

Prekmurci rojaki so novomašniku na soboto pred odhodom (1. sept.) pripravili v dvorani domači poslovilni večer z večerjo. V četrtek 6. septembra smo ga pa spremili na letališče. Srečno je pripotoval domov in zdaj že deluje na svojem prvem kaplanskem mestu, na lgu pri Ljubljani. Bog in Marija z njim!

Iskrena zahvala vsem, ki ste kakor koli pripomogli, da smo ponovitev nove maše res lepo obhajali.

+ Za darove ob letošnjem prazniku naših cerkvenih zavetnikov se še nisem zahvalil. Ob žegnanju me še ni bilo doma, v prejšnji številki pa je izpadlo. Darilnih kuvertic se je vrnilo 213 s skupnim darom 4,231.— dolarjev za vzdrževanje našega verskega in kulturnega središča. Bog povrni vsem!

+ Očetovska proslava na prvo septembrsko nedeljo je potekla v prijetnem domačem vzdušju, ob nastopu naše mladine in obilju dobrot. Topla zahvala vsem! Posebej naj omenim Ivana Mejača, ki je zopet pripravil in daroval odlično torto kot glavni dobitnik srečolova. Po odrskem sporedu pa je očetom v čast igral priljubljeni ansambel Dobri prijatelji, ki je tudi vreden posebne omembe in zahvale.

+ Družabni večer za obletnico Baragovega doma (letos obhajamo že 30-letnico!) imamo navadno proti koncu septembra, letos pa je bil že na soboto 8. septembra, ker je imel ansambel Karantanija še prost večer. Brez muzikantov bi se pa ne moglo kaj prida zavrteti. Zaradi drugih zabav obisk ni bil ravno velik, a vseeno je bilo prijetno in bivši fantje Baragovega doma so se imeli priliko srečati. Seveda je prišlo na vrsto tudi pihanje sveč — zaradi letošnjega števila 30 že kar zahtevno. Srečo je imel Tuškov Zdenko in zaslužil čestitke. Zahvala sestri Emi za pripravo hrane, Angelci Zver pa za jubilejno torto. Že dolga leta je torta delo sestre Silvestre, letos pa je bila v Evropi in smo naprosili Angelco, ki nam je rada ustregla.

+ Dan naših starejših je letos privabil okrog 40 upokojencev, ki so po dobrem kosilu preživeli v naši dvorani prijetno popoldne domače družabnosti. Zahvala sestri Emi in članicam Društva sv. Eme za odlično postrežbo. Zahvala tudi vsem, ki so se popoldne udeležili že tradicionalnega WALKATHONA tega dne ter za svoje kilometre nabirali darove v prid Sklada za Dom počitka m. Romane. Uspeh te letošnje prireditve je res lepa vsota 6, 818.29 dolarjev. Med udeleženci pod 25 let starosti sta največ nabrali sestrici Jenny in pa Susie Petelin — vsaka po 432.69 dolarjev, na tretjem mestu pa je bila Lidija Lapuh z nabrano vsoto 326.70 dolarjev. Med udeleženci nad 25 let sta

rosti pa je bila tudi letos najbolj pridna **sestra Maksimilijana**, ki je nabrala za svojo hojo 2.264.— dolarjev. Najstarejša udeleženka je bila gospa **Marija Jernejčič** in najmlajši desetletni **Robi Gajič** iz Geelonga. Vsem še na tem mestu iskren Bog plačaj!

+ Z veseljem lahko poročam, da smo srečno končali vsa potrebna (in nepotrebna, četudi predpisana) uradna pota za naš **Dom počitka m. Romane**. V enem mesecu bo izbran gradbenik in če ne pride kaj izrednega vmes, bomo v novembru morda lahko že začeli. Bomo sproti poročali kako in kaj, obenem pa še prosimo za darove, da nam kljub obljubi državne podpore ne bo zmanjkalo denarja. Da cene vsega samo rastejo, ni treba menda posebej omenjati. Hvaležni bodimo Bogu, da smo kljub težavam dospeli tako daleč.

+ O **SLIKARSKI RAZSTAVI** si oglejte poseben oglas na prejšnji strani. Naša knjižničarka Marija Oppelt je tudi članica McKinnon Art Group ustanove, zato je pridobila ostale člane za razstavo v prid naše knjižnice in od nas vseh zavisi, če bo dobro obiskana. Vabljeni!

+ **Ekumenskega bogoslužja**, ki bo na nedeljo 7. okt. v melbournski stolnici, se bo udeležila tudi naša narodna skupina. Naj nas bo čim več in zlasti narodnih noš! Molili bomo za resnično in trajno svobodo vseh narodov. Veronika Smrdel bo v imenu nas izrekla slovensko prošnjo. Začetek bogoslužja je ob dveh popoldne.

+ Poroke ta mesec v naši cerkvi ni bilo nobene, omenim pa naj poroko v cerkvi sv. Dominika, Camberwell, na soboto 1. septembra: **Martin Jerič**, sin znane tukajšnje slovenske družine, je dobil za življenjsko družico **Lindo Hovinga**. Mlademu paru iskrene čestitke!

+ Krsta v naši cerkvi naj omenim dva: Dne 9. septembra je bila krščena **Alexandria Mia**, ki je razveselila družinico **Davida Bencich** in Sonje r. Milčič. Prinesli so jo iz Coolaroo. — Dne 23. septembra pa je krščevala družina **Van de Laak**. Pierre Simon in Jacqui Maree r. Frencken, Ashburton, sta dobila hčerkico, ki jo bosta klicala **Monica Claire**. — Obema družinama naše čestitke!

+ Žal moram omeniti tudi obisk smrti. Dne 20. avgusta je na svojem domu v melbournskem okraju Oakleigh zaključil zemsko življenje **IVAN PRPIČ**, sicer hrvaškega rodu, a rojen dne 17. julija 1905 v Hruščici pri Jesenicah v družini Marka in Antonije r. Tomjanovič. Ivan se je izučil za črkostavca, živel v Zagrebu, nato začel lastno tiskarno v Zemunu in jo v vojni leta 1943 tudi izgubil. Delal je tudi v Ljubljani, leta 1951 pa bežal v Trst, kjer se je spoznal z Lojzko Kvarč, Slovenko iz Kočevja. Za njo je odšel v Švico, kjer sta se v maju 1956 v Zurichu poročila. V Avstralijo sta emigrirala v juliju 1957 iz Genove na ladji "Neptunia" ter

si ustanovila svoj dom v Melbournu, kjer je Ivan do svoje upokojitve delal v tiskarni.

Pokojnika sem spoznal kmalu po prihodu med nas. Bil je poštenjak, zaveden in vseskozi plemenitega značaja. Ko je spoznal, da ne bo ozdravel, se je z zakramenti lepo pripravil na odhod v večnost. Poleg žene Lojzke zapušča dve hčerki in sina, vsi seveda že odrasli in s svojimi družinami. Pogreb smo imeli v petek 24. avgusta iz kapele Pogrebnege zavoda Allison na pokopališče Springvale. Iskreno sožalje žalujoči družini!

Šele pred nekaj dnevi sem zvedel za smrt rojaka, ki je umrl 11. aprila letos v Melbournu: **JOŽEF PENKO** je zaključil zemsko pot v St. Kildi, zadet od srčne kapi, star komaj 49 let. Doma je bil iz Petelinjega pri Pivki, kjer pa nima nobenega sorodnika več. V Avstralijo je prišel iz Italije okrog leta 1960 ter živel v Perthu in Viktoriji, ni pa se dosti družil z rojaki. Zapušča že odraslo hčerko Natalie, iz zakona z Avstralko, ki pa ni bil srečen in se je končal z ločitvijo. Pogreb je bil iz kapele Pogrebne ustanove Le Pine v St. Kildi na pokopališče Springvale. R.I.P.

Oba pokojna priporočam v molitev!

+ Naši mladini, ki odhaja v četrtek 27. septembra v Sydney, kjer bo nastopila na Mladinskem koncertu, želimo srečno pot in tudi obilo uspeha pri nastopu. Pa seveda tudi srečen povratek domov. Le kaj bi brez mladine, ki tako poživlja naše središče!

+ Večerno mašo bomo imeli na prvi petek v oktobru (5. okt.) ob pol osmih. — Ne pozabimo, da je oktober mesec rožnega venca. Lepa prilika, da obnovimo in poživimo to lepo družinsko molitev. Družina, ki skupaj moli, tudi skupaj ostane!

P. BAZILIJ

Zdenko je dokazal, da ima dosti sape za 30 svečk . . .

NAŠE NABIRKE

BERNARDOVEMU
TISKOVNEMU SKLADU
ZA NAŠE "MISLI":

\$112.— Elizabeth Slevec; \$63.— Viktor Semelbauer; \$21.21 Julka Smole, Lojzka Feguš; \$19.— Olga in Franc Podobnik; \$12.— Olga Metlikovec, Fr. Josip Kasič, Martin Rovtar, Terezija Smole, Stanislav Mersel, Janez Vidovič, Angela Cesar, Alojz Ličen, Albina Konrad, N. N.; \$11.— Marta Krenoš; \$6.— Johan Pristov; \$4.— Anton Blaznik; \$3.— Jelena Prekodravec, Angela Židan; \$2.— Elica Rizmal, Ivanka in Jože Žele; \$1.— Berta Žele.

V POMOČ MISIJONOM
IN NAŠIM POSINOVLJENIM
AFRIŠKIM MISIJONARJEM:

\$200.— L. & M. Martin; \$20.— Anton Kristan in druž., N. N. (oba za lačne).

MATERI TEREZIJI
ZA NJENE LAČNE SIROTE:

\$35.— N. N.; \$20.— Alojz Golja z družino namesto venca na grob Janeza Krušca.

VSEM DOBROTNIKOM
NAJ DOBRI BOG
STOTERO POVRNE!

NAROD, ki hoče živeti, mora biti samozavesten. Drage mu morajo biti domače šege in običaji, noše in lepe navade.

Narod, ki sebe ne ljubi ter ne spoštuje, ni vreden obstanka. Ako na sebe ni ponosen, je izgubljen.

— Anton Martin Slomšek

Premakljivi svečnik

(27.)

"Zanimivo. Vam se torej zdi, da ste sploh nedolžni, kar se tega primera tiče. Morda nedolžni tudi glede onega prvega primera, se pravi prve afere z dekletom."

"Ni bila nikakršna afera. Bili so pošteni prijateljski odnosi. Sicer se pa čudim, da tudi sodišče resno jemlje navadne čvekarije."

"Morda pa le niso bile samo čvekarije. Nekje so bile te stvari zapisane in tega nobena vaša izjava ne izbriše."

"Ni moja skrb, da bi moral kaj izbrisati."

"Res, za tistikrat ne, ker ni bilo pravnih posledic. Zdaj boste pa morali priznati, da ste krivi."

"Saj tega ne tajim in od vsega začetka nisem tajil."

Milan je osuplo pogledal Zdravka, kakor nekoga, ki si sam nadevlje vrv okoli vratu.

"No, saj je samo to, kar je treba priznati. Krivi ste smrti tega dekleta."

"Kriv sem."

"Napeljali ste jo v napačno smer, čeprav ste vedeli ali bi morali vedeti, kako je tisto mesto nevarno."

"Tega nisem kriv."

"Krivi ste, da ste jo poslali samo naprej."

"Kriv sem."

"Krivi ste, ker bi lako predvideli posledice takega ravnanja."

"Tega nisem mogel predvidevati, ali vsaj nisem predvidel. Zato tega nisem kriv."

"Česa ste pa potemtakem krivi, saj ste prej jasno priznali svojo krivdo?"

"Kriv sem, ker sem organiziral izlet. Kriv sem, ker sem vzel Zorico s seboj, kriv sem, ker sem se od drugih oddaljil, in kakor sem že rekel, kriv sem, ker sem jo poslal samo naprej, ne da bi pomislil, kaj se lahko zgodi."

"Oho, to je pa zvitost. Lisičja zvitost. Treba je nekaj priznati, neke postranske, manj ali sploh ne važne stvari, da se s takim priznanjem opravičite za tisto, kar je bistveno. Toda poznamo take trike in ne pričakujte, da vam bomo nasledli."

"Pričakujem samo pravično obravnavo in nič drugega. Ne želim in ne pričakujem oprostitve."

Preiskovalni sodnik je zdaj poklical tipkarico in ji začel narekovati dolge stavke z mnogimi prirednji in odvisniki, kajti tako zavito in nepregledno besedilo mu je bilo vedno zelo všeč in se je sam opajal s svojo

· LOJZE
KOZAR

duhovitostjo. Med drugimi je bil tudi stavek:

"Da bi dohitela prvo skupino, ki je odšla hitreje od ostalih naprej, in da bi jim povedala župnikovo naročilo, je Zorica Lepoša, potem ko sta hodila z župnikom sama in se nista pridružila ne prvi ne drugi skupini, odhitela sama naprej po dogovoru z župnikom zgrešila pravo stezo in zašla v izredno nevarne strmine Turskega žleba..."

"Prave steze ni zgrešila po dogovoru z menoj."

"Menda nočete reči, da je stezo zgrešila pred dogovorom?"

"Po dogovoru lahko pomeni, da sva se sporazumela, da bo zašla."

"Lahko pa pomeni, da je zašla potem, ko sta se dogovorila. V tem ni bistvene razlike. Bistvo vsega je drugod. Vi to prav dobro veste."

"Bistvo tega zaslišanja je menda v tem, da moje izjave zapišete tako, kakor sem jih povedal. Nimam jim pravice dajati drugačne vsebine, sicer zapisnika ne bom podpisal."

"Stvar je popolnoma jasna tudi brez vaših izjav. Mrtvo dekle je dejstvo in prav zdaj jo pokopavajo. Mislite, da lahko to izbrisate s svojim izmikanjem pred odgovornostjo?"

"Vem za svojo odgovornost in sem pripravljen nositi tudi posledice. Toda dovolj hudo je, da je izgubila življenje, nikar ji ne jemljite še do-brega imena."

"Za oboje ste odgovorni vi. Mi ugotavljamo samo dejstva."

Zaslišanje se je vleklo, saj je preiskovalni sodnik vsako stvar obravnaval vsaj trikrat. Župnik je ob koncu skrbno prebral zapisnik in v sporni stavek vnesel vejico med besedi župnikom in zgrešila, da je zapisano res to, kar je povedal.

Zdravkova župnija se je takoj, ko so ljudje zvedeli za nesrečo, razdelila kakor vedno ob podobnih primerih. Večina je sočustvovala s starši. Prav tako pa tudi z župnikom, saj so slutili, koliko težav mu bo to prineslo. Manjšina, ki je bila zato tem glasnejša, pa je začela obsojati župnikovo delo z mladino in sploh njegov odnos do mladih ljudi.

"Mnogo duhovnikov smo že poznali pri nas in v naši okolici, pa nobeden ni letal z mladino okrog. Ta pa kar naprej nekaj hoče in si nekaj izmišlja. Vabi jih na sestanke, k nekakšnemu verouku, kakor da so mali otroci, brati mu morajo berila pri maši, kakor da ni on za to postavljen."

"Pozimi jim prireja čajanke, poleti pa izlete."

"Zdaj pa ima. Poceni mu to ne bo."

"Seveda. Kdor vodi mladino na izlet, odgovarja za vse, kar se na njem zgodi."

"Lahko bi šel samo s fanti, kaj mu je bilo treba vlečiti dekleta s seboj. Taka mešana družba se doma ni kaj prida, kaj šele na izletu."

"Kakšno leto zopora mu ne uide."

"Lahko bo vesel, če bo samo leto. Bral sem v časopisu, da so v ozadju še hujše stvari, o katerih pa ni, da bi govoril..."

28.

V zabreško župnišče se je naselila žalost. In osamljenost. Tekli so dnevi, ne da bi se kdo oglasil. Ženske niso niti za maše prinašale, ker so bile v zadregi, kaj naj župniku rečejo, kako naj začnejo pogovor, saj

Blejski motiv

URADNI ODGOVOR

V IMENU Avstralske Slovenske Konference (ASK) je za Slovenski Narodni Svet Viktorije Elica Rizmal naslovila na Sekretariat za informiranje RS v Ljubljano štiri naslednja vprašanja:

1. Od 7.7.1990 lahko s tujim potnim listom in celo brez vsak tuj državljan (razen izjem) vstopi v Jugoslavijo brez vize za trideset dni. Tuji državljani (rojeni v Sloveniji oz. v Jugoslaviji), ki zaradi velike oddaljenosti in dragih letalskih kart prihajajo v Slovenijo za več kot trideset dni, še vedno potrebujejo vize. Izstavi pa se jim še vedno LE ENKRATNA viza. Zakaj? In ali bi lahko to vprašanje uredili?

2. Ali je bila sprejeta deklaracija o prenehanju preganjanja kaznivih dejanj, ki so bila storjena med vojno od 6. 4. 1941 do 15. 5. 1945 in ali so ustavljeni vsi kazenski in drugi

S pota na Korensko sedlo postopki proti tem osebam (19 ali 22-im iz vrst slovenske politične emigracije)?

3. Vedno znova nas vprašujejo ljudje za spisek teh imen: ker se bojijo, da so na spisku. Ali so torej na tem spisku imena Slovencev, ki živijo v Avstraliji?

4. Z ozirom na članek I. Žajdela v *Demokraciji* 31. 7. 1990, vas prosimo, da objavite spisek teh imen (19 ali 22).

Vprašanja so bila poslana po telefazu iz Melbourne dne 21. 8. 90. Prav tako po telefazu je prišel dne 24. 8. 90 uradni odgovor na vsa štiri vprašanja, ki se glasi:

Republiški sekretar za informacije Stane Stanič mi je posredoval vaše pismo z nujnimi vprašanji. Na kratko odgovarjam takole:

1. Časovne in druge omejitve v zvezi z vstopnimi vizami za Jugoslavijo so ostanek stare ureditve, ki se nam je še ni posrečilo v celoti

mimo Zoričine smrti ni bilo mogoče v nobenem pogovoru. Toda kako govoriti o njeni smrti, ne da bi nevede in nehote koga ranil?

Barica je hodila vsa objokana. Zdravko pa je molčal in čakal. Molil je več kot po navadi, vendar ne za to, da bi ušel človeški sodbi in obsodbi, ampak najbolj za to, da bi se ustavilo pohujšanje, ki ga je slutil, čeprav iz časopisja ni zvedel nič določenega o tem, kaj vse mu nekateri pripisujejo. Bil pa je nekaj dovolj prijemljivih namigov.

Čez nekaj mesecev je bil župnik poklican k sodni obravnavi. V malem mestecu je proces zbudil veliko zanimanja, saj je že precej časa poteklo od takrat, ko so bili taki procesi pogostni in so bili duhovniki obdolženi rovarjenja zoper narod in državo, zaradi gospodarskega kriminala, skrivanja obvezne oddaje, goljufij pri cerkvenem premoženju, posilstev in podobnih hudih prestopkov, kar je bila prava poslastica za vse, ki duhovnikov iz Bog ve kakšnih vzrokov niso marali. Taki so takrat napolnili sodne dvorane, da že s svojo navzočnostjo potrdijo sodbo, ki je bila izrečena v imenu ljudstva. Verniki se takih procesov večinoma niso udeleževali, ker jih je bilo sram, da ima pravica tako nesramno močno zavezane oči in ne loči resnice od podtikanj in laži.

Mlajši rod za nekdanje duhovniške procese ni vedel in je zato že iz radovednosti zdaj napolnil sodno dvorano.

Javni tožilec je na splošno trdil isto kot preiskovalni sodnik, samo da je hude obdolžitve odel v nekoliko manj trde besede. Trdil se je na vsak način dokazati, da je župnik Zorico namenoma poslal v nevarne strmine, kjer je potem našla smrt. Javni tožilec ni trdil, da je župnik hote povzročil njeno smrt, pač pa da je zaradi nepremagljive želje, da bi bil z dekletom na samem, lahkomišelnost spregledal nevarnost in je ni videl tam, kjer bi jo vsak človek lahko videl.

Prisednika nista bila s tožilecem istega mnenja, to se je videlo potem, ko je bila sodba izrečena. Tudi večina navzočih ni soglašala s tem, kar je trdil javni tožilec.

Župnik Zdravko je še enkrat na kratko in pregledno opisal, kako so dogodki potekali.

"Nekaj nam pa vendarle ni jasno. Ali nam lahko razložite nerazumljivo stvar, da je zgrešila pot na tistem kraju, kjer je to najmanj verjetno."

"Pravega vzroka ne vem. Mislim pa, da je bila kriva njena mladost na ihta. Rada bi čim prej izvršila moje naročilo, pri tem pa je spregledala markacijo."

"Se vi, župnik, ki ste organizirali ta izlet, čutite odgovornega za njeno smrt?"

"Da. Čutim se odgovornega."

"Z drugo besedo: se čutite krivega za njeno smrt?"

"Čutim se krivega."

"Se čutite krivega v smislu obtožnice?"

"Ne v smislu obtožnice, čutim se krivega za to, ker sem jo samo poslal naprej."

"Ste bili pod kakim močnim vtisom, da niste predvideli, da bi dekle lahko zašlo?"

"Nisem bil pod nobenim vtisom. Bila je samo nepremišljena odlo-

čitev."

"Imate v svojo obrambo še kaj povedati?"

"Nič več."

Oglasil se je javni tožilec:

"Morda bi nam obtoženi lahko pojasnil, zakaj ni šel takoj po pomoč, ko je našel ponesrečenko. Bila so z njim tudi močni fantje, zakaj ni šel najprej k njim, da bi mu priskočili na pomoč pri reševanju?"

"Bila je v nezavesti, zato bi potrebovali poklicne reševalce. Z nevarjenimi fanti bi bilo njeno življenje v nevarnosti."

"Potem so jo pa le fantje spravili iz nevarnega žleba."

"Takrat njeno življenje ni bilo več v nevarnosti. Bila je mrtva."

"Kaj pa življenje fantov? Vam teh ni bilo mar?"

"Vsi smo vedno v božjih rokah."

"Farizejska preproščina! Tudi dekle je bilo v božjih rokah. Zakaj pa je potem z glavo zadela ob kamen?"

"Tega ne vem. To ve samo Bog. In Bog je dober."

"Tako dober, da ubija, če sledim vašim besedam."

"Bog ne ubija, Bog daje življenje. Zemeljsko in večno."

"Obtoženec pričinja s pridigo, ki pa tukaj ni na mestu. Besedo dam jemu obrambi."

Branitelj ni imel povedati pravzaprav nič drugega, kar je že povedal župnik. Skliceval se je predvsem na to, naj sodišče presoja krivdo ali nekrivdo obtoženega po dokazanih dejstvih, in ne po nekih podmenah, kakor jih je v obtožnici nanizal javni tožilec.

Po kratkem posvetovanju je bila izrečena sodba v imenu ljudstva: šest mesecev zapora zaradi malomarnega ravnanja, ko je poslal dekle samo naprej po neznani poti, kar je imelo za posledico njeno smrt.

Sodbo so objavili vsi slovenski časopisi in večina poročevalcev je bila mnenja, da je kazen prenizka, saj je ostalo še veliko nedorečenega in če bi dognali do konca, bi se lahko še marsikaj razkrilo. /Dalje prih./

DRAGA 1990 – v srebru

OB koncu evropskega poletja, ko misli začenjajo uhajati od počitnikovanja k prihodnjemu delu, se odvijajo v parku Finžgarjevega doma na Opčinah pri Trstu študijski dnevi DRAGA.

Letošnji so bili jubilejni. Že petindvajsetič so se namreč – od takrat, ko so se leta 1966 po zamisli prof. Jožeta Peterlina in somišljenikov ti dnevi prvič odvijali v majhni vasi Dragi – zbrali na tej svobodni tribuni predstavniki Slovencev z vseh koncev sveta: od Slovenije do zamejstva in zdomstva.

Organizacijo so si prevzeli člani Društva slovenskih izobražencev iz Trsta. Vztrajali so, "čeprav je bila Draga," po besedah njihovega predsednika, časnikarja Sergija Pahorja, "ignorirana od uradne Slovenije, blatenjena v tisku na tej in oni strani meje". Po njegovem

preurediti. V skladu z notranjo demokratizacijo in uveljavljanjem suverenosti Republike Slovenije bomo te omejitve skušali čim prej odpraviti, vendar je težko napovedovati natančne datume, ker je naš položaj še precej zapleten in še nimamo popolnoma prostih rok.

2. Deklaracija o prenehanju preganjanja storilcev kaznivih dejanj, storjenih med vojno, ni bila sprejeta. Sprejet pa bo ustrezen zakon, in sicer po rednem parlamentarnem postopku in s polno pravno (ne samo politično) veljavo.

3. Na seznamu oseb, osumljenih omenjenih kaznivih dejanj, NI NO-BENEGA AVSTRALSKEGA DRŽAVLJANA. (Z velikimi črkami poudarilo uredništvo)

4. Glede objave tega so mnenja zelo različna. Ali bi se z objavo strinjale tudi vse osebe, katerih imena so na seznamu (posebno če pomislimo, da bo kmalu sprejet zakon, omenjen v drugi točki, ki bo tako ali drugače pomenil amnestijo tudi za te osebe)?

Prisrčen pozdrav vsem rojakom!

dr. Janez Dular

član IS RS

za Slovence po svetu

DRAGA 1990 ni le svečano jubilejna. Letošnja DRAGA je predvsem tudi prva DRAGA po rojstvu povojne demokracije v Sloveniji. Ta vzporednost nas navdaja z globokim, srčnim veseljem in z velikim upanjem.

Duh DRAGE je bil po mnenju predsednika organizatorjev vedno naravn in svobodno in demokratično zamisel Slovenije, kot jo sedaj sredi vseh ruševin in težav izpeljujejo novi, pogumni, odgovorni in zavedni slovenski možje in žene.

Teh novih ljudi, ki so že prej prihajali na Opčine kot obiskovalci, predavatelji ali diskutanti, kljub šikanam in zasliševanjem v domovini, je bilo v DRAGI letos res veliko. Mnogi med njimi so sedaj ministri v novi vladi.

Novi duh, ki je tako krepko zavel, je botroval letos,

v petek 31. avgusta, nekoliko spremenjeni predstavitvi DRAGE. Vsa prejšnja leta so bila namreč imena predavateljev – zaradi razumljivih represivnih razlogov – objavljena šele zadnji trenutek, ko so bili predavatelji že na italijanski strani meje. Letos pa so končno bila lahko natisnjena že prej.

Po predstavitvi, je v petek naslonil svoje misli na temo **Narodnost v postmoderni misli** Igor Škamperle iz Trsta. Že ob tem prvem predavanju je bilo očitno, da bo letošnji obisk DRAGE rekorden.

Podoba srečanj je bila tudi na zunaj prenovljena: ogromen montažni šotor je v dolinici parka otipljivo prispeval k boljšemu počutju udeležencev. Ni jih več motil večerni hlad, niti sobotno pršenje dežja ali občasno pripekanje še dovolj močnega poletnega sonca.

Vse tri dni je v šotoru izmenoma vršala in pozorno poslušala številna množica, pestra po generacijskem preseku, slovenskem naglasu in prepričanjih. Mnogi so v soboto dopoldne sledili zasedanju osrednjega iniciativnega odbora za pripravo **Svetovnega slovenskega kongresa**, ki se je razvil iz zamisli na lanski DRAGI. Sledili so poročilu predsednika Bojana Brezigarja in tajnika Vinka Ošlaka. Iz drugih vzporednih pripravljanih sej pa je poluradno izšlo, da se bo kongres prvič srečal že prihodnje leto in da bo najverjetneje v Sloveniji.

Sobota je bila tudi dan za srečanje slovenskih revij in za predavanje Zdravka Inzka z Dunaja: **Slovenija s perspektivo širšega sveta**. Predavanje je pomenilo izizvalno vizijo idealne Slovenije, za katero bi morali vsi težiti. Poslušalo ga je kakih 350 do 400 udeležencev. Dobra polovica jih je zdržala do poznih večernih ur ob prigrizku in razgovorih, ki so jih razvnele misli iz predavanja mladega funkcionarja avstrijske uprave.

Nedeljsko jutro se je začelo z mašo, ki jo je daroval tržaški škof Lorenzo Bellomi ob somaševanju navzočih duhovnikov. Nato je slovenski duhovnik, sin ateistične družine in sedaj župnik v Prešernovem Trnovem v Ljubljani, razvil svoje misli o **Slovenski Cerkvi pred novimi nalogami**.

Čustveni vrh letošnjega srečanja je pomenil obisk predsednika nove slovenske vlade ob svečanosti petindvajsetletnice DRAGE, prof. Lojzeta Peterleta. Poleg njega je bila na slovesnosti navzoč še predsednik deželne vlade Furlanije Julijske Krajine, Adriano Biasutti.

Imeti slovensko vlado med sabo, videti pred seboj graditelje nove slovenske demokracije, je bilo posebno doživetje. Utrip novega udejanjanja slovenskosti je vidno izzival čustvenost navzočih, dražil njih čute in jih na krilih spomina peljal v pretekla leta in med somišljenike DRAGE, ki tega dne žal niso mogli doživeti.

Na vprašanje, ki so si ga stavljali lani organizatorji,

ali ima DRAGA še pomen, so posebej za naše avstralske poslušalce odgovorili nekateri vidni udeleženci.

dani minister za kulturo Andrej Capuder se je ob naročilu, naj avstralskim Slovincem posredujejo iskrene pozdrave, izrazil: "DRAGA je pokazala svojo vitalnost in mislim, da ni nobene potrebe, da bi njeno petindvajsetletno delovanje ukinili. Nasprotno se pojavljajo nova vprašanja, novi problemi glede politične prihodnosti. Slovenci nismo prav nič manj razcepljeni kot poprej, ko nam je v domovini vladala totalitarna ideologija. Zdaj, ko je ona prenehala, se bo šele videlo, koliko zla je povzročila Slovincem po svetu. Zato nas čaka, v bistvu, neko novo zedinjevanje." Po ministrovem mnenju bi to vlogo lahko odigral Slovenski svetovni kongres. "Vsekakor", je nadaljeval, "so letos v DRAGI vidne razlike. Drži, da je bila DRAGA vsekoli oporečniška. Uradna Ljubljana jo je še pred enim letom popolnoma zamolčevala. Tudi tisti, ki smo hodili doli, bodisi kot obiskovalci ali kot predavatelji, smo nekaj tvegali. Zdaj tega ni več. Tu vidim zbrano občestvo od leve do desnice, da uporabim ta tradicionalni izraz. Spremenilo pa se je tudi v toliko, da smo nekateri bivši disidenti čez noč postali – po neki dvomljivi sreči, bi rekel – ministri in s tem izvrševalci oblasti in uprave."

Eden izmed organizatorjev DRAGE, glavni urednik tržaške Mladike Marij Maver, je mnenja: "Zdi se mi, da je letos nekakšen višek na koncu neke dobe. Morali se bomo potruditi, da DRAGO zastavimo odslej drugače. Očitno po tem vrhu DRAGA ne more iti tako naprej. Lahko gre dol, ali pa spremenjena začne neko novo pot navzgor."

Avstrijski slovenski politik Karel Smole je povedal v posebnem intervjuju za 3ZZZ: "DRAGA naj le ohrani svoj kritični duh. Še veliko je odprtih vprašanj za slovenski narod, zato bi tudi rekel, da je duhovno oporečništvo vedno znak solidnega intelektualnega duha. To se pravi, da se vedno sprašujemo, če je to, kot je, dovolj pravilno. Rekel bi pa, da bo tudi prav, če bo do takih srečanj prišlo tudi v republiki Sloveniji sami. – Pravzaprav je na meni danes le, da čestitam tistim, ki so tedaj ob zasmehovanju raznih mogotcev začeli tukaj duha prenove."

Karel Smole je bil s Spomenko Hribar iz Ljubljane, Ivom Jevnikarjem iz Trsta in Janezom Zorcem (v Argentini rojen sin slovenskih begunskih staršev – op.) iz Pariza tudi protagonist zadnjega našega srečanja v DRAGI, okrogle mize **Po zlomu polstoletne diktature v nova slovenska obzorja**. S to okroglo mizo, ki je pomenila nekakšen regionalni pregled mnenj slovenskih predstavnikov po svetu, se je DRAGA 1990 zaključila. Prijateljski razgovori in izmenjava mnenj med znanci pa so se nadaljevali, dokler se kazalec na uri ni premaknil v novi dan.

PETER CVELBAR

“...vsega spoštovanja vreden podvig...”

je o begunskih učbenikih napisala dne 5. julija letos v ljubljanskem Delu
ALENKA PUHAR. Doslej doma zamolčane in 45 let izobčene šolske
knjige so bile letos prvič v Ljubljani razstavljene – in občudovane. Tukaj

ponatiskujemo
Alenkin članek, saj
je tudi za nas zanimiv.

UČBENIKI so najbolj nesrečni člani književne družine. Tudi če odmislimo čustva, ki jih do njih gojijo šolarji – jasno, ne vsi – ostane dovolj razlogov za otožnost. Pozornost recenzentov in trgovcev, literarnih zgodovinarjev in aranžerjev izložb, slavnostnih govorikov in književnikov ali zbiralcev, vse to osupljivo popusti ob premiku z “navadnih” na učne knjige.

Položaj se dodatno zamrači, kadar gre za posebno učbeniško podzvrst, namreč za učne knjige, ki so natisnjene onstran meja in torej brez uradnega blagoslova tukajšnjega režima. Tem knjigam se je do nedavne godilo tako slabo, da je ob razstavi, ki je te dni v Galeriji ŠKUC sredi stare Ljubljane, mogoče osuplo vzkliti nad dejstvom, da kaj takega sploh eksistira. To je, jasno, vzklit nad lastnim neznanjem, ki pa ima dovolj opravičljive razloge; se pravi, da v redovalnico manj zasluži cvek kot vpis “neocenjeno”.

Pokrajina neznanja zajema dejstvo, da so begunci že takoj poleti 1945, po vseh taboriščih v Avstriji in Italiji, začeli ustvarjati tudi učbenike. Da so kasneje, v Argentini, ZDA, Kanadi in Avstraliji te zasilne učbenike in šole preoblikovali v šolski sistem trajnejše veljave. Da se je temu zdamskemu ali emigrantskemu sistemu posrečilo izjemno dobro opraviti svojo nalogo, namreč zmeraj nove rodove emigrantskih otrok naučiti slovensko in v njih ustvariti potrebe po intelektualnem življenju, ki bo nosilo razpoznavno znamenje slovenstva.

To je podvig, vreden vsega spoštovanja; za zdaj še neizpovedanega.

Drugi vir spoštovanja je povezan s spoznanjem, kje vse, se pravi v kako mizernih razmerah so ljudje pripravljeni ustvarjati knjige – no, “knjige”. Treba si je predstavljati tista barakarska in šotorska naselja (Saj je menda bilo tako? Kdaj bomo videli kakšno fotografijo?), ki so bila domovanje za Displaced Persons, da dobi ustrezno težo podatek o poslovanju Slovenske begunske založbe. Ta ustanova, če se sme tako reči, je bila doma (verjetno) na kakšnem pogradu, pa je vendar izdajala knjige. Te dni jih nekaj – prvičkrat v teh krajih – razkazujejo javnosti. Med njimi so dr. F. Jaklič “Ura molitve za blagor narodu in domovini”; “Tebi, begunec”; Cerkevna pesmarica; Stanko Kociper “Mlin ob Lešnici”; Franček Kolarič “Na tujih tleh” – vse izdano leta 1946 pri Slovenski begunski založbi.

In potem je tu še šok, morda celo ganotje, kajti vse te knjige se na pogled sploh ne ločijo od svojih ideoloških nasprotnic, izdelanih leto, dve ali tri poprej. V partizanskih tehnikah in italijanskih (medvojnih) taboriščih so nastajale natanko takšne knjižnice; enako klavrn papir, enako nerodno tipkana, pogosto zatipkana besedila, enaka ciklostilna tehnika, enake okorne risbe... Enak propagandni naboj, a usmerjen v nasprotno smer...

Z minevanjem let, se pravi z minevanjem razstavnih vitrin, postanejo knjige vse bolj knjigam podobne, kajti ne izhajajo več v begunskih taboriščih, temveč v prekomorskih deželah, v pravih tiskarnah. Kaj vse je v njih, je po ogledu razstave težko, skoraj nemogoče reči. Knjige, o katerih gre beseda, so takšna dragocnost, da ždljo v skrbno zasteklenih omarah. Pod steklom so tudi novejšje, le da je pri njih možno vsaj s fotokopijami tu in tam razgrniti notranjost. Tu se potem izkaže, da ponujajo marsikaj podobnega kot tukajšnje, recimo pesem Slovenec sem, tako je mati djala. Pa tudi marsikaj drugačnega, recimo domotožna besedila o daljni Ljubljani, o daljni Sloveniji. In da ponujajo spoznanja: Eva ne ve, Ivo ne ve, Mi ne vemo, On ne ve, ona ne ve, Mama ve...

Kaj vse utegne biti v tej učbeniški literaturi, ki je tu zastopana izjemno skromno, v izboru, ki se mu pozna, da je za njim veliko dobre volje, pa tudi neskončen niz vsakršnih preprek, razodeva še tipkopis neke trideset let stare igre. Leta 1959, to je v času, ko je bila na Slovenskem vsaka beseda o spravi v kali zartta, je v daljni Argentini Jože Svetina napisal “otroški odrski prizor, napisan za proslavo spomina žrtev komunistične revolucije”. V dvogovoru med učitelji in šolarji neka deklica izreče misel: “Končno je že čas, da si odpustimo. Saj smo kristjani!” In učiteljica: “A ne teptajte s sovraštvom žlahtnega počivališča onih, ki so padli v nasprotnem boju!”

Toda šolske knjige so, kot rečeno, najbolj nesrečna književna zvrst. Imajo malo bralcev in tudi kadar so končno razstavljene – malo gledalcev. In še tisti, kolikor jih je, bodo morali počakati na raziskovalce zdomstva in izseljenstva, da jim bodo razodeli, kaj je pravzaprav v njih.

Z VSEH VETROV

ZANIMIVE SO ŠTEVILKE, kako z izgubo oblasti pada tudi članstvo Komunistične partije. V Romuniji je štela KP v novembru 1989 še 8.8 milijona članov, v januarju letos pa je bila uradno prepovedana. Na Poljskem je štela januarja 1989 tri milijone članov, leto kasneje pa še samo en milijon. V Vzhodni Nemčiji se je v istem obdobju število članov znižalo od 2.2 milijona na en milijon, v Jugoslaviji pa od 2 milijonov na 1.8 milijona. Na Češkoslovaškem so številke za dobo od oktobra 1989 do januarja 1990 sledeče: padec od 1.7 milijona na 1.2 milijona. In na Madžarskem v istem obdobju od 740.000 članov na 80.888.

Zanimivo je, da je najmanjšo izgubo utrpela KP na Bolgarskem, če so številke seveda točne: leta 1986 je imela 932.055 članov, januarja letos pa 800.000.

NA SVETIH VIŠARJAH se je 18. avgusta letos zbralo 3500 vernikov na romanju treh dežel k molitvi za skupni dom evropskih narodov. Bogoslužje je potekalo v štirih jezikih: poleg slovenskega, nemškega in italijanskega še v furlanščini. Mašo je vodil videmski nadškof Battisti, poleg njega pa sta vernike nagovorila še ljubljanski nadškof dr. Šuštar in celovski škof dr. Kapellari. Romanja so se udeležili tudi koprski škof Metod Pirih, ljubljanski pomožni škof Jožef Kvas, videmski pomožni škof Brollo, stiški opat dr. Anton Nadrah in nad sedemdeset duhovnikov iz vseh treh dežel. Rektor Doma v Tinjah na Koroškem Msgr. Jožef Kopeinig pa je pripeljal na Višarje tudi misijonskega škofa Cyriacha Kunnachery iz Kerale v Indiji, ki so ga vsa leta študija podpirali z darovi koroški Slovenci.

ŽE LANI je bilo objavljeno, da je Sveti sedež imenoval zaščitnike našega rimskega zavoda SLOVENIKA. Glavna zavetnica je **Marija Pomagaj**, drugotni pa so **sveta Ciril in Metod** ter **sveti Tomaž Akvinski**. Zato je bilo letošnje praznovanje slovesnejše kot ponavadi. Gornja imenovanja so prepričala vodstvo zavoda, naj bi Marijino podobo s stranske stene premestili na glavno steno. Tudi se je ob trideseti obletnici Slovenika porodila misel, da bi v kapeli na štirih oknih z vitražami na nek način predstavili poslanstvo kapele. Vitraže bodo prikazale sv. Cecilijo, sv. Tomaža Akvinskega in prve blagovestnike na naši narodni zemlji, ki so: sv. Modest (Celovec), sv. Viktorin (Ptuj), sv. Maksimilijan (Celje), sv. Maksim (Ljubljana), sv. Just (Trst) in sv. Pavlin (Oglej). Pa še slovenskega romarja

naj bi dodali. — Načrte za preureditev kapele Slovenika vodi arhitekt Jože Kregar.

AVSTRALIJA postaja zaskrbljena zaradi visokega porasta samomorov, zlasti med mladimi ljudmi. Samomor je postal drugi glavni vzrok smrti med avstralskim prebivalstvom pod petindvajset let starosti. Število je občutno višje med moškimi kot med osebami ženskega spola. Profesor Riaz Hassan, sociologist Flinders univerze, ki zadevo raziskuje, krivi visoko brezposelnost in spremembe v družinski strukturi. Pritrjuje mu Ronald Conway, psiholog bolnišnice sv. Vincencija v Melbourneu. Po njegovem mnenju naj bi pričeli s posvetovalnicami, kjer bi mladi "morali končati s ponašanjem in pripovedovanjem laži ter bi s tem postajali čisti in umirjeni". Ob vsem tem danes mladi ljudje živijo v nekem namišljenem svetu, ki je le na jeziku, v resnici pa ne obstaja. In ker ga ni mogoče doseči, se konča — s samomorom.

"ENKRATEN SVETOVNI PODVIG" je zavzetost poljskih katoličanov, da so med časom boja za osvoboditev poljskega naroda izpod komunizma zgradili kar 1500 novih cerkva. Tako je izjavil glavni urednik poljske revije *Architektura* in prav mu moramo dati. Dosežki poljskih arhitektov sakralnih stavb so zares veliki, velika pa je tudi darežljivost poljskih vernikov, brez katere bi stavbe danes ne stale. Vse moderne cerkvene stavbe na Poljskem so priče hudih časov, ki so hvala Bogu že v preteklosti. So pa obenem tudi porok za lepše in boljše dni, ki čakajo osvobojeno Poljsko.

INDONEZIJA je naša avstralska sosedica, zato je prav, da vemo kaj več tudi o indonezijski katoliški Cerkvi. Število katoličanov se v Indoneziji naglo veča, saj se je v zadnjih desetih letih dvignilo kar za 43 odstotkov: leta 1980 jih je bilo 3,4 milijona, danes pa jih je že 4,9 milijona. Naj omenim, da tu niso vsi katoličani Vzhodnega Timorja, ki jih je več kot en milijon in pol. Cerkev v Indoneziji ima za svoje potrebe dovolj duhovnikov, redovnikov in redovnih sester. Vsi ti delujejo na 858 župnijah, kjer jim pri pastoralnih nalogah pomaga še 350.000 laikov ki so katehisti, voditelji temeljnih občestev, učitelji, medicinski strežniki . . . Tudi diakoni so duhovnikom v veliko pomoč. V raznih katoliških organizacijah, ki delajo za Cerkev na krajevni in narodni ravni, je nad pol milijona članov in članic.

NA FURLANSKEM v Trzizmu je potekalo od 20. do 22. avgusta 29. srečanje slovenskih duhovnikov iz zamejstva in zdomstva. Letos je združilo nad trideset dušnih pastirjev, da se seznanijo z nekaterimi vprašanji novega časa ter okrepijo bratsko povezanost med seboj. Predavali so trije duhovniki iz matične domovi-

ne, razgovori pa so potrdili, da se naši ljudje po svetu kakor doma ubadajo s posebnimi težavami. Dobrih namenov in sklepov je veliko, manjka pa ljudi, ki bi jih uresničili. Zlasti pogrešajo med dušnimi pastirji mladih moči. — Srečanja se je udeležil tudi Janez Rihtar, fužinski župnik in glava novoustanovljenega Katoliškega središča za Slovence po svetu. Povabil je zbrane duhovnike, naj bi drugo leto imeli 30. srečanje v Sloveniji, saj so slovenske meje zdaj za vse Slovence odprte in se demokratični razvoj domovine nadaljuje. Njegov predlog je bil sprejet.

JERUZALEM naj bi postal mednarodno mesto in prav tako tudi druga krščanska mesta v Sveti deželi. O tem se je že dosti pisalo in govorilo in se zadnji čas ponovno razpravlja. Izraelske oblasti namreč gledajo na krščanske romarje včasih dokaj nestrpno, namesto da bi jim omogočile s svojo potrpežljivostjo, da bi se na obisku svetih krajev počutili kakor doma. Žal je judovskih nestrpnostev vedno dovolj in marsikatero romanje ne poteče v zaželenem miru. Pri zadnjih napetostih v Jeruzalemu so Judje šli celo tako daleč, da so zasedli pravoslavno romarsko središče v starem delu mesta in bi kmalu prišlo do resnih spopadov med njimi in romarji.

AVSTRIJSKI PRISELJENCI imajo volilno pravico, kjer koli žive na svetu izven avstrijskih meja, smo brali nedavno. Okrog 400.000 jih živi na vseh koncih sveta. Več kot polovica jih živi v Zahodni Nemčiji in v Švici, v ZDA in v Kanadi pa jih je okrog 30.000. Tudi naša Avstralija ni brez njih. — Ker se volitve, ki jih bo imela Avstralija v letošnjem oktobru, bližajo, avstrijske politične stranke in poslaništva po svetu vabijo svoje rojake, naj se prijavijo. Odziva ni ravno veliko. V Westfaliji se je od 28.000 Avstrijcev doslej prijavilo za volitve le 70 oseb. Vlada je obljubila vsem tistim, ki bodo kjer koli pomagali in organizirali volilno udeležbo, plačano vožnjo v Evropo.

Tudi Slovenci v svetu se potegujemo za volilno pravico, pa za enkrat v skupščini še ni prišlo do razgovorov o tej zadevi.

MATI TEREZIJA je kljub svoji osemdesetletnici in krhkemu zdravju ostala na krmilu svojega reda Misijonark ljubezni.

Hotela je odstopiti in predati vodstvo mlajšim rokam, a želja sester je zmagala: naj vodi redovno družino njena ustanoviteljica, dokler ji zdravje dopušča. — Rim je pritrdil željam misijonark in njih izvolitvi. Je pa očitno, da bo moralo priti do marsikakšnih sprememb v redu, a iz spoštovanja do ustanoviteljice šele po njeni smrti. Pravijo, da so redovna pravila pretežka ter od deklet, ki hočejo slediti m. Tereziji, zahtevajo preveč. — Toda, kaj niso Misijonark ljubezni edina ženska redovna ustanova, ki danes nima krize poklicev?

18000 MINISTRANTOV iz raznih evropskih dežel se je 30. avgusta zbralo na Trgu sv. Petra v Rimu, kjer jih je pozdravil papež Janez Pavel II., se jim zahvalil za njih službo Cerkvi in jim želel, da ostanejo stanoviti v zvestobi Bogu. Na predvečer tega srečanja so se ministranti udeležili procesije z lučkami od različnih rimskih cerkva do Sv. Petra. Med svojim obiskom Večnega mesta so si ogledali razne znamenitosti, zadnjo mašo pred odhodom domov pa so imeli v baziliki sv. Pavla zunaj mestnega obzidja.

PAPEŽEVE GOVORE je omogočila britanska družba Global Telecom vsem tistim, ki jih želijo slišati. A čim so oznanili to svojo posebno telefonsko službo, pri kateri ljudem ni treba nič drugega, kot poklicati ustrezno številko in izraziti svojo željo, že so dobili klice od vsepovsod. Tako je bilo že prvi dan kar 14000 klicev, naslednje dni pa okrog 3000 dnevno. Tega Global Telecom ni pričakoval in morali so takoj razširiti svojo mrežo, da bi ne bilo predolgega čakanja. Dobiček pristojbin bodo nakazovali apostolskemu sedežu za številne potrebe, saj se Vatikan že vsa zadnja leta bori s finančnimi težavami pri vzdrževanju stavb in muzejev.

KRAJA AVTOMOBILOV je tudi v Avstraliji postala kaj donosni večmilijonski "business". Kje so časi, ko si lahko pustil avto pred svojo hišo odprt in celo s ključki, pa se ga ni nihče dotaknil. Danes ga zakleneš, pa se sprašuješ, če ga boš po nekaj minutah še našel na parkirnem mestu. Samo v naši Viktoriji je na leto ukradenih okrog 30.000 avtomobilov in nikdar več najdenih. Le mreža kriminalcev zmora kaj takega.

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

KOTIČEK NAŠIH MLADIH

Dragi striček!

Odkar sem se naučila brati po slovensko, zelo rada berem Misli, četudi vsega ne razumem. Posebno rada se ustavim na strani "Kotiček naših mladih", kjer mladina mojih let piše pisemca s svojimi dogodki. Že velikokrat sem si rekla, da bi enkrat tudi jaz rada prišla na vrsto. Zdaj imam tudi jaz nekaj zanimivosti, ki bi jih rada napisala za objavo v Kotičku, če jih boš seveda sprejel.

Rada bi Ti povedala, da sem pred kratkim doživela res lepi dogodek, ki ga ne bom pozabila: Iz Slovenije je prišel med nas na obisk moj bratranec-novomašnik, ki je letos postal duhovnik. Vesela sem, da se je Štefan Krampač odločil za duhovnika. Nisem ga še videla nikoli prej, pa tudi nove maše ne. Imel jo je v slovenski cerkvi v Melbournu, kjer je bil krščen, ko sta ata in mama še živela tukaj. Bilo je zelo lepo in zbralo se je polno ljudi. Cerkev je bila zelo lepo okrašena. Jaz sem bila v narodni noši in sem imela tudi svojo nalogo: pred oltarjem sem prebrala eno od prošenj za vse potrebe.

Na sorodnika novomašnika sem zelo ponosna. Le škoda, da je mogel ostati tu le en mesec. Pa je vseeno veliko videl, saj je bil tudi v Sydneyu, Adelaidi in Mil-

NOVOMAŠNIKU

VESELJE TI DANES

Z OBRAZA ODSEVA,
SPET V ROJSTNEM SI KRAJU,
ŽARÉ TI OČI
IN HVALNICE RADOSTNO
DUŠA PREPEVA,
ZA PESMIJO PESEM
IZ SRCA KIPI.

K OLTARJU BOŠ DANES

SLOVESNO PRISTOPIL,
ZA VZVIŠENO SLUŽBO
NA VEKE IZBRAN,
V SKRIVNOST NEIZMERNO
SE TIHO POTOPILO,
PRIVABIL TE MIRNI
JE BOŽJI PRISTAN.

A NI ZA POČITEK

GOSPOD TE IZVOLIL:
ZA DELO TEŽAVNO
PRIPRAVI ROKÉ!
ON STAL BO OB STRANI,
ČE TRUDEN BI KLONIL,
ON VEDNO BO ZNOVA
TI VŽIGAL SRCÉ!

P. Bazilij

duri ter v Canberri. Upam, da bo še kdaj prišel in za več časa. Želim mu veliko sreče v izbranem poklicu.

Lepe pozdrave vsem! — Sonja Žalik, 14 let, St. Albans, Victoria.

NOVOMAŠNIKA Štefana Krampača smo Kotičkarjem že predstavili v GALERIJ MLADIH, ko je bil še bogoslovec. Zdaj je dosegel svoj poklic in z veseljem objavljamo sliko iz slovesnosti ponovitve nove maše v Melbournu, kjer je bil kot novorojenček krščen. Na sliki mu Veronika Smrdel in Marko Ček podajata šopek nageljnov ob pričetku bogoslužja.

Novomašnik je izrekel pred vrnitvijo v Slovenijo posebej lepe pozdrave vsem mladim rojakom širne Avstralije. — Striček

DOOLANDELLA, QLD. — Kar preveč smo začeli izgubljati člane našega društva Planinka v Brisbanu. Tokrat je neizprosna smrt zahtevala zvestega člana in podpornika SILVOTA PREGIJA, ki je od vsega začetka vedno zvesto in pridno pomagal pri vsakem delu, dokler mu je zdravje to dopuščalo. Pred leti je namreč moral na težko operacijo srca. Rad je prihajal v slovensko družbo na naš hribček. Bil je vesele narave in tudi eden najbolj zavednih Slovencev s Primorske. Pred nekaj leti mi je potožil, da so blizu njihovega doma v New Farm prodajali malo cerkev z dvorano, pa se ni nobeden pobrigal, da bi oboje kupili Slovenci. Makedonci so se zavzeli in postali lastniki. Komaj leto dni je tega, ko so nekateri med nami protestirali, da ne bi smela biti sveta maša na našem hribčku. Pa se je pokojni Silvo pogumno postavil in povedal, da so imeli doma na Colu mašo celo v hlevu, ko so jim med vojno porušili cerkev. Hvala Ti, Silvo, v lepem spominu te bomo ohranili, za vse tvoje delo v prid skupnosti pa naj ti dobri Bog da večno plačilo.

V imenu slovenskega društva Planinke izrekam iskreno sožalje ženi Pavli ter sinovoma Marku in Toniju z družinama, kakor tudi hčerki Ireni, ki bo ljube ga očka gotovo najbolj pogrešala.

Poleg sorodnikov in veliko znancev ter prijateljev se je 28. avgusta udeležil pogrebne maše v cerkvi Svetega Duha v New Farm tudi p. Valerijan ter z nami pospremil pokojnikove ostanke do groba na pokopališče Mt. Gravatt. R. I. P.

Slovensko mašo bomo imeli zopet v nedeljo 18. novembra ob 11.30 na hribčku, nato pa molitve za naše rajne pri kapelici. Potem pa gre pater še v South Brisbane, kjer bo maša ob treh popoldne. Tako nobeden ni prikrajšan, saj nekateri res nimajo prevoza in ne morejo na hribček. — Omenila bi tudi rada, da je želja nas vseh, naj bi bila naša cerkvena zastava pričujoča pri vseh pogrebi in pri vseh slovenskih mašah — tudi pri maši na slovenskem hribčku bi jo vsi srčno želeli. Morali bi se o tem pogovoriti in urediti zadevo, ki se tiče nas vseh.

Naj končam s pristranskimi slovenskimi pozdravi vsem bralcem naših dragih Misli — Marica Podobnik

ZAHVALA — Ob priliki smrti mojega dragega moža in dobrega očeta naše družine SILVA PREGIJA bi se rada iz srca zahvalila vsem prijateljem in znancom za številno udeležbo pri pogrebu, za molitve in obhajila ter podarjeno cvetje. Posebna zahvala društvu Planinka za velik šopek nageljnove, ki sta ga v imenu odbora prinesli na dom Štefka Andlovec in Marica Podobnik. Iz srca se zahvalim p. Valerijanu, ki je sodeloval pri pogrebni maši v naši župni cerkvi Svetega Duha in nas s tolažilnimi besedami svojega govora osrčil, da smo lažje prenesli težko slovo.

KRIŽEM AVSTRALSKÉ SLOVENIJE

Vsem še enkrat iskrena zahvala, dragega pokojnika pa priporočam v molitev. — Žaljujoča žena Pavla z družino

PORT LINCOLN, S. A. — Že dolgo se nisem oglašila. "Krivda" za to je v tem, ker nas je tu malo Slovencev in zato tudi premalo novic, ki bi bile dovolj zanimive, da bi zanimale bralce naših Misli.

Tokrat pa le imam nekaj poročati:

Na dan 29. oktobra letos bo naša draga "mati", kot vsi kličemo OTILIJU ZUODAR, praznovala 95-letnico svojega rojstva. To pa ni kar tako. Zuodarjeva mati so gotovo med najstarejšimi Slovenci v Avstraliji, najbrž pa je najstarejša med nami v Južni Avstraliji. Iz srca ji želim v imenu svoje družine in — dovolite mi — tudi v imenu vseh bralcev Misli še mnogo let življenja v zdravju in zadovoljstvu. Obenem pa tudi čestitamo sinu Danilu in njegovi ženi Ivanki za zvestobo, ki jo izkazujejo ostareli materi.

Z veseljem dodajam še sporočilo, ki je tudi vredno, da pride v našo izseljensko kroniko: Moj svak Boris, brat mojega moža Branka, se že nekaj let posveča svojemu "hobiju" — slikarstvu. Postal je že kar znan umetnik oljnatih slik in akvarelov. Vesel in ponosen

Vabljeni ste
na ŠESTNAJSTI

MLADINSKI KONCERT

v priredbi slovenskih verskih središč,

ki bo letos v SYDNEYU,

v dvorani verskega središča

sv. Rafaela v Merrylandsu,

v soboto 29. SEPT., ob sedmih zvečer.

Pestri nastopi mladine

v glasbi, petju in plesu,

po koncertu pa zabava s plesom.

Vstopnina za odrasle šest dolarjev,

za upokojece in mladince pa štiri.

L. & E. K. Bayside Printing Service

Slovenska tiskarna

Poročna naznanila — Listke za konfete
Krstne Listke — Zahvalne Kartice
Vizitke — Pisemske Glave
Ter vse vrste knjig in računov.

Lastnik Lojze Kovačič

Very Reasonable Prices

A.H. 551 7451

89 CLARINDA ROAD, OAKLEIGH SOUTH 3167

HEIDELBERG CABINETS FRANK ARNUŠ PTY. LTD.

Prporočamo se melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva po zmerni ceni.

7 LONGVIEW COURT,
THOMASTOWN 3074
(Bundoora Industrial Park)

TEL.: 465 0263

A.H.: 459 7275

je bil, ko ga je znana pesnica Nan Witcomb izbrala
za ilustratorja svoje tretje knjige "The Thoughts of
Nanaska". Prvo knjigo z istim naslovom (Vol. I —
VI, Sept. 1979) je ilustriral Bruce Swann, drugo
(Vol. VII — XII, Jan. 1987) Fiona Heysen, pri tretji
(Vol. XIII — XIV, April 1990) pa je ime ilustratorja:
Boris Franco. Čestitamo!

Lepe pozdrave vsem bralcem Misli, posebno pa
seveda uredniku! — Roža Franco

Seveda se Roži in ostalim pridružuje tudi urednik v
upanju, da bo Zuodarjeva mama dočakala stoletni-
co. Končno je samo pet let do nje — korajžo!

Pa tudi Borisu iz srca čestitam k uspehu na umetni-
škem polju. — P. Bazilij

SE SPOMNITE dveh slik begunskega razreda v ta-
borišču Spittal v Avstriji 1948/49 v letošnji aprilski
številki? Nežka Gaber iz Chicaga je iskala svojo ta-
kratno sošolko in jo preko Misli tudi našla — Cvetka
Lillyman r. Dežman se je oglasila že v naslednji števil-

ki. V avgustu pa se je Nežka kot medicinska sestra
udeležila svetovnega gastroenterološkega kongresa v
Sydneyu (tudi nas v Melbournu je obiskala) in sošolki
tretjega begunskega razreda sta se srečali. Tu je pismo
Cvetke na uredništvo MISLI:

MOREE, N. S. W. — Dragi pater urednik! Čim sta-
rejša sem bolj vidim in moram priznati, da je Bog z
mano zelo dober. Povedati moram, da sva se z Nežko
Gaber sešli preteklo nedeljo ter sva zdaj že trdni prija-
teljici. Srečanje je bilo nekaj posebnega za naju obe in
iz srca sem hvaležna, da sva se po dolgih 42 letih mo-
gli sestati. Zahvalna sem tudi svojemu možu za njego-
vo razumevanje in potrpežljivost. Z Nežko sva se, čim
sva se prvič sestali, pogovarjali dolgih deset ur, in to
non-stop. Spoznali sva, da imava veliko skupnega; da
sva obe bolniški sestri, je le ena zunanjih podobnosti
od mnogih. To se je pokazalo takoj, ko sva se spet
sešli. Vzrok temu je morda podobno otroštvo v istih
okolščinah ali kaj podobnega. Saj ne morem opisati
čustev, ki so me obdajala pri tem srečanju.

Rada bi se zahvalila tudi Vam, da ste objavili zgod-
bo in sliki begunskega šolskega razreda ter s tem pri-
čeli verigo dogodkov, ki so pripeljali do najinega sre-
čanja. Prilagam fotografijo, ki ni ravno najboljša, a da-
la Vam bo idejo, kako izgledava zdaj po toliko letih.
Nežka je na desni strani slike.

Naj dodam še to, da sem tik pred odhodom v Syd-
ney na srečanje z Nežko prejela tudi pismo gospe Ma-
rije Grum, takratne učiteljice našega tretjega razreda v

SLOVENIAN FUNERAL SERVICE

Funerals of Distinction

A.F.D.A.

724 5408

17 Railway Parade, Fairfield 2165

72 3093

Sydneyskim Slovencem v času žalovanja 24 ur dnevno na uslugo: v velikem Sydneyu, na deželi, v
Canberri A.C.T., kakor tudi pri meddržavnih ali prekomorskih prevozih pokojnih.

Spittalu, ki je tudi na oni objavljeni sliki. To je bilo novo prijetno presenečenje in tudi z njo se bom zdaj pričela dopisovati.

Še enkrat hvala in seveda tudi moje iskrene pozdrave! — Cveta Lillyman

MT. MEE, QLD. — Spoštovani urednik! Prepričan sem, da je Avstralska Slovenska Konferenca dosti važnejša, kot na videz izgleda in si mnogi predstavljajo. Vanjo je bilo vloženega veliko truda ne samo od pobudnika in organizatorja gospoda A. Breznika, temveč tudi vseh navzočih kandidatov. Zato je potrebno in koristno, da se o tem gibanju med nami še obširneje govori in piše. Škoda bi bilo, da bi toliko lepih in plemenitih predlogov ter zanimivih in koristnih spoznanj le kje obtičalo, se založilo in pozabilo. ASK mora med nami živeti in se vedno živahnejše razvijati. Zdi se mi, da je za nas nujno potrebno, da se sami zavzamemo za dobrobit naše narodne skupine in obenem za dobrobit rodne domovine Slovenije.

Škoda, da ni več rojakov vključenih v to delovanje. Pater Niko je lepo poročal o zgodovinskem dogodku ustanovitve ASK v zadnji številki Misli. Naj tu z veseljem dodam, da se k temu pomladanskemu prebujanju slovenske demokracije želimo pridružiti tudi rojaki iz Queenslanda.

Tu smo vsa leta komunistične zime živeli v samovoljni izolaciji. V nezaupanju do Izseljenke matice smo se na ta način osamosvojitve branili pred nepotrebnim spraševanjem in nezaželenimi nalogami, kako naj živimo in delamo, da bo prav. Zato sem bil res vesel prvega glasu o tej naši simbolični pomladi, ki nam ga je iz Viktorije poslala Stanka Gregorič in nas povabila k sodelovanju. Sedaj ni več režima ene stranke, ki nas je ločeval med dobre in slabe — zakaj torej naj bi se sami ločevali od skupnosti, je bilo slišati na ustanovnem srečanju ASK v Sydneyu. Res je, da Slovenci doma in po svetu zelo lepo, kulturno in z veseljem sprejemamo novo demokracijo, čeprav je narod pred njenim prihodom prestal mnogo krivic.

Glede sprave pa je občudovanja vreden primer ženiце v Kočevskem Rogu, ki je izgubila svoje drage v množičnem grobu ter smo o njej čitali v zadnjih Mislih. Sprava je plemenito dejanje, ki ga slabiči brez trdne hrbtenice ne zmorejo, vsaj ne popolnoma. Marsikdo je pričakoval, da se bo komunistična družba (zdaj ni več partija, ampak so se člani prelevili v "zavzetneže" za demokratsko prenovo!) kot storilka krivic in umorov vrnencev zdaj vsaj opravičila. No, mor-da bo čas kdaj prinesel tudi to. Mi pa imamo priliko že zdaj, da tako kot tista ženiца, sami izkažemo, da smo dovolj močni in pripravljeni odpustiti. Res nas je Slovencev premalo, da bi bili med seboj za vedno sprti. Zato še zatrdim, da je ASK na pravi poti. Treba

Melbournskim Slovincem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

VIZZINI MEMORIALS

Proprietor: Giovanni Verga
9 TRAWALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

doma: 478 5375 in 478 4726

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.

Garancija za vsako naše delo!

jo je podpreti, da bomo dovolj glasni ter bodo o nas slišali tudi drugi. Zlasti avstralski javnosti se bomo, združeni tesneje v ASK, lažje in uspešneje predstavili.

Lep slovenski pozdrav vsem! — Mirko Cuderman

ŽAL MI JE, da tokrat spet zaman iščete poročila našega adelajdskega verskega središča sv. Družine. Nisem ga prejel, četudi sem do zadnjega čakal in kar precejkrat neuspešno klical po telefonu.

No, se bo pa do prihodnjic nabralo še kaj več novic. Pozdrave p. Janezu in rojakom S. A. — Urednik

KDO BI VEDEL POVEDATI ...

... kje v Avstraliji se nahaja FRANC SUŠNIK, ki je svoj čas stanoval v N. S. W. na naslovu 1 Kiandra Road, Woonona, še prej pa v Fairy Meadow, Wollongong. Doma je iz kamniškega konca, kjer še živi njegova mama, je v skrbah za sina in želi, da bi se ji oglasil. Sleherno sporočilo o pogrešanem sporočite na uredništvo MISLI, na verska središča, ali pa telefonirajte Ivanu Korošču na številko (02) 622 6390.

**DO YOU NEED A GOOD PLUMBER?
POTREBUJETE KLEPARJA,
VODNEGA ALI PLINSKEGA
INSTALATERJA?**

Rojakom Melbourne in okolice
se priporoča in je na uslugo
JOŽE ŽUGIČ,
5 Waverley Ave., E.Kew - Tel.: 817 3631

Melbournskim rojakom je na uslugo

**ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN
LUBI PIRNAT**

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, VIC.

Telefon: 808 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.

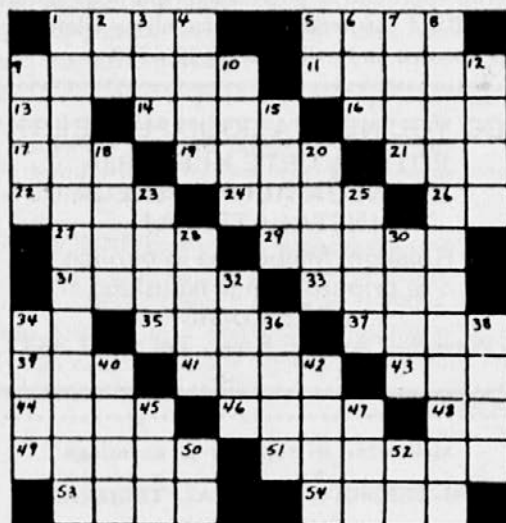
Full denture service and repairs.

Križanka (Ivanka Žabkar)

Vodoravno: 1. vrsta sedeža; 5. neradodaren; 9. gli-vice jo povzročajo; 11. vodna žival; 13. vzklík začu-đenja; 14. površinska mera; 16. lenuh v panju; 17. ne-besna stran; 19. običajni konec molitve; 21. okrajšano moško ime; 22. častni naslov v judovski zgodovini; 24. slonov zob; 26. važna karta; 27. zaščita tujega dr-žavljana; 29. greje in tudi uničuje; 31. suhe postave; 33. nanaša se na ose, k osam spada; 34. osebni zai-mek; 35. kemično nedeljivi delec snovi; 37. zidarska priprava; 39. eden človeških čutov; 41. drag kamen; 43. tri enake črke; 44. očetu pripada; 46. otroška beseda za očeta; 48. deseta in dvanajsta črka sloven-ske abecede; 49. moško ime; 51. kratka predstava; 53. del telesa; 54. ognjenik na Siciliji.

Navpično: 1. za hišo važen rokodelec; 2. samo; 3. nič ljubka žuželka; 4. eden kuhinjskih opravkov; 5. v pisavi okrajšan naslov svetnika; 6. morski sesalec; 7. odstrani kožo z živali; 8. trgovina; 9. prepevajo; 10. molčeče; 12. gora menihov v Grčiji; 15. povedo; 18. hodi po snegu; 20. veznik, kakor (v zanikanem primerniku); 23. spleteni lasje; 25. sijaj, blišč; 28. ča-sovna doba; 30. od nje je, njej pripada; 32. velik kup nečesa; 34. del kopnega sveta; 36. vsakemu najbližja oseba; 38. žensko ime (pomanjševalnica); 40. pisalna priprava; 42. ime za načine, kako nekaj stoji ali leži; 45. doba v zgodovini; 47. žival, ki rije po zemlji; 50. italijanski ženski spolnik; 52. veznik.

Rešitev pošljite na uredništvo do 10. oktobra!

/Uvoženo
iz domovine/

+ Za Jugoslavijo velja, da je svet v malem: imamo la-tinsko ameriško inflacijo, afriške plače, žvotarimo pa v Evropi včeraj.

+ Tarče spregovorijo, ko prenehajo služiti velikim ostrorstrelcem.

+ Noja, ki tišči glavo v pesek, vedno zadene v polno.

+ Če je mladina naša prihodnost, potem se nam pri-hodnost upira.

+ Zmagovalci priznavajo poražencem samo poraze.

+ Tudi politično plemstvo se boji revolucije in ob-glavljanja.

+ Obljublajo nam boljši jutri, ravna pa, kot da bo jutri konec sveta.

+ Le raja ne pride do raja.

+ Tudi revež na oblasti pozabi na revne.

+ Kdor trdi, da resnica pride vedno na dan, debelo laže.

+ Marsikdo ima prav zato, ker sedi v fotelju in ima vodilno mesto.

+ Najlažje drži besedo tisti, ki je ne da.

+ Iztirjalci so kot smrt: izmuzneš se jim enkrat, dva-krat, na koncu pa te le začopatijo.

+ Sama kost in koža te je, kot da bi se hranil le z ob-ljubami strank na vladi in v opoziciji!

REŠITEV avgustove križanke:

Vodoravno: 1. Co.; 3. SK; 5. pr.; 7. Deseti brat; 11. antropoidi; 12. strojilnik; 13. S(lovenska) I(zseljen-ska) M(atica); 14. A(ve) M(aria); 15. cat; 16. imen; 18. Tina; 19. Nela; 20. Špik. — Navpično: 1. Centime; 2. ostrmel; 3. stoja; 4. kipim; 5. princip; 6. radiani; 7. Dassin; 8. Ero; 9. bol; 10. tik-tak; 17. na; 18. TS.

Rešitev so poslali: Jože Grilj, sestre v Slomškovem domu, Lidija Čušin, Ivanka in Franc Žabkar, Jelka Hojak, Francka Anžin in Marija Špilar, Vinko Jager, Jože Petrovčič, Jože Štritof. — Žreb je tokrat izbral Vinka Jagra.

Učiteljica: "No, kaj si pa ti narisal, Janezek?"

Janezek: "Nesrečo. Jaka, kako je padel z drevesa."

Učiteljica: Lepo. Ampak tukaj vidim samo drevo. Kje pa je Jaka?"

Janezek: "Njega so pa že odpeljali v bolnišnico."

KRAŠKI IZLIVI Pesmi Marcele Bole, Melbourne. Cena 7.— dol.

ISKANJE Pesmi Petra Košaka, Melbourne. Cena 3.— dol.

CVET LJUBEZNI Pesmi Ivana Lapuha, Melbourne. Cena 4.— dol.

SVETO PISMO NOVE ZAVEZE v prikupni žepni izdaji. Z opomba-
mi in kratko razlago težko razumljivih mest. Cena 6.— dolarjev.

KRISTJAN MOLI je naslov molitvenika s 305 stranmi. Cena 5.— dol.

HVALIMO GOSPODA je zbirka ljudskih cerkvenih pesmi (z notami)
v obliki molitvenika, z dodatkom stalnih mašnih in drugih molitev. Ce-
na je 5.— dol. Ista pesmarica v skrajšani obliki stane 2.— dol.

HOJA ZA KRISTUSOM je knjižica v obliki molitvenika, ki obsega
nesmrtno spise Tomaža Kempčana. Cena 5.— dolarjev.

OHIO'S LINCOLN, FRANK J. LAUSCHE. V angleščini pisan življe-
njepis zdaj že pokojnega rojaka — senatorja ZDA. — Cena 22.— dol.

DREAM VISIONS Cankarjeva knjiga "Podobe iz sanj" v odličnem
angleškem prevodu. Slovenian Research Center, USA. Cena 12.— dol.

MEN WHO BUILT THE SNOWY — O življenju ob graditvi Snowy
Mountains projekta napisal v angleščini Ivan Kobal. Cena 8.— dol.

THE GLIMMER OF HOPE (Svit upanja) Izšla v angleškem jeziku
v samozaložbi pisca Jozeta Komidarja, N.S.W. Obsega spomine na Lo-
ško dolino med revolucijo in razmišlja o komunizmu. Cena 6.— dol.

THE SLOVENIANS FROM THE EARLIEST TIMES — V angleščini
je napisala slovensko zgodovino Dragica Gelt. S številnimi slikami o-
premljena knjiga je izšla v Melbourne. Cena 22.— dolarjev.

Imamo še več knjig našega matičnega, zamejskega in zdmskega trga.

**LEPOTE SLOVENSKE CER-
KVA** je monumentalna knjiga z 283
barvnimi posnetki. Avtor slik je Jo-
že Anderlič, besedilo pa je napisal
dr. M. Zadnikar. Cena 49.— dol.

ZAPOJMO, FANTJE! je naslov
žepni izdaji narodnih pesmi. Cena
je samo pet dolarjev.

GORIŠKE MOHORJEVE 1990
so na razpolago. Cena zbirke štirih
vrednih knjig je 35 dolarjev.

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

**pozdravlja vse rojake
in bralce MISLI
s prirčnim vabilom:
KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: nas **DOM**, poznan pod imenom **TRIGLAV**, na
Irwing Street, **PHILLIP (CANBERRA)**, A. C. T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nede-
lje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilijs) od 11.30 a.m. do 11.45 p.m.

Nas bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira
okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od
poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberru in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

FOR ALL YOUR
TRAVEL REQUIREMENTS:
AIRLINES
TOURS
CRUISES
COACHES
ACCOMMODATION
TRAVEL INSURANCE

PLEASE CONTACT:

ANGIE — CHARLES — or ERIC
G R E G O R I C H

DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Victoria 3109

Telefon: 842 5666

Lic. No:
3 0 2 1 8

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

POLETI DO LJUBLJANE, ZAGREBA, TRSTA in DUNAJA
/enako do RIMA, BEOGRADA, FRANKFURTA.../

Zelo dobre ekonomske prilike
za obisk lepe Slovenije
in vseh strani sveta...

*Pokličite ali obiščite naš urad za podrobnejša pojasnila,
da Vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in jugoslovansko vizo!*

Ne pozabite, da je že od leta
1952 ime GREGORICH dobro
poznano in na uslugo vsem, ki
se odpravljajo na potovanja!
PRIDEMO TUDI NA DOMI

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666